
Protokoll

Regionstyrelsens arbetsutskott

3 juni 2025

Regionstyrelsens arbetsutskotts protokoll

Plats och tid	Dagö, Rådhuset Visborg, 3 juni 2025, klockan 09.00–15.00
Beslutande	Meit Fohlin (S), ordförande Andreas Unger (M), 1:e vice ordförande Johan Malmros (C), 2:e vice ordförande Oscar Lindster (S) Håkan Ericsson (S), tjug ersättare Saga Carlgren (V) Maya Arfvidson (MP), tjug ersättare
Övriga	Stefan Hollmark, regiondirektör, RSF, § 166-192, 198-202 Elin Lydahl, administrativ direktör och bitr. förvaltningschef, RSF, § 166-188, 198-202 Helena Hagstedt, stadssekreterare, RSF, § 166-202 Ulrika Jansson, ekonomidirektör, RSF, § 166-170 Mikael Wollbo, finans- och redovisningschef, RSF, § 166-170 Brita Helleberg, ekonomistrateg, RSF, § 166-170 Antonios Arvanitidis, digitaliseringsdirektör, RSF, § 166-171 Lars-Göran Uddholm, tf säkerhetsdirektör, RSF, § 172-176 Elina Ramsell, sakkunnig handläggare, RSF, § 172-176 Daniella Arnhjort, beredskapsstrateg, RSF, § 172-176 Andreas Såger, arkivarie, RSF, § 177-178 Per Wallstedt, fritidsstrateg, RSF, § 179 Paola Ciliberto, enhetschef, RSF, § 180 Lise Langseth, samhällsbyggnadsdirektör, SBF, § 181-188 Jenny Iversjö, avdelningschef, SBF, § 181-187 Evelina Eg Dahl, mark- och exploateringsingenjör, SBF, § 181 Alexander Sorby Haddad, enhetschef mark- och exploatering, SBF, § 181-187 Frida Brunner, projektledare, SBF, § 188 Anna Rieem, projektchef, SBF, § 181 Max Sundberg Wallman, planarkitekt, SBF, § 188 Jenny Sandberg, samhällsplanerare, SBF, § 188 Stefaan de Maecker, enhetschef, RSF, § 189-190 Jim Enström, strateg, RSF, § 189 Katrín Rindlaug, strateg, RSF, § 189-190 Malena Bendelin, enhetschef, RSF, § 192-197 Roland Engkvist, EU strateg, RSF, § 191 Anna Wejde, enhetschef, RSF, § 192 Anders Lindholm, planeringsstrateg, RSF, § 192-195 Christian Hegardt, projektledare, SBF, § 192-194 Åsa Dammström, strateg, RSF, § 196

Jonas Nilsson, ekostrateg, RSF, § 196
Helena Andersson, ekostrateg, RSF, § 197

Datum för justering

10 juni 2025

Paragrafer

§ 166–202

Ärendena hanterades i följande ordning: § 166-188, 198-202, 189-197.

Underskrifter

Detta protokoll har justerats digitalt och saknar därför signaturer.

Sekreterare Helena Hagstedt

Ordförande Meit Fohlin

Justerare Oscar Lindster

ANSLAG/BEVIS	Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Organ	Regionstyrelsens arbetsutskott
Sammanträdesdag	2025-06-03
Protokollet anslås	2025-06-11
Anslaget tas ned	2025-07-03
Protokollets förvaringsplats	Regionstyrelseförvaltningen

Register

RS AU § 166	Månadsrapport april 2025 - RSF	7
RS AU § 167	Månadsrapport april 2025 Region Gotland	8
RS AU § 168	Stiftelsernas årsredovisningar 2024	10
RS AU § 169	Begäran om tilläggsanslag för försörjningsverksamhetens nya lokaler	12
RS AU § 170	Begäran om tilläggsanslag implementering av nytt verksamhetssystem mm	14
RS AU § 171	Uppdrag. Ta fram plan som möjliggör att ta större kliv i digitalisering och automatisering	16
RS AU § 172	Uppdrag. Samlad lägesbild av arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser och kontinuitetsplanering	17
RS AU § 173	Uppdrag. Översyn av reglementen och ägardirektiv för förtydligande av ansvar för krisberedskap	19
RS AU § 174	Uppdrag. Information och stöd till nämnder och bolag gällande risk- och sårbarhetsanalys (RSA) och kontinuitetshantering	21
RS AU § 175	Uppdrag. Uppföljning och återrapportering av krisberedskapsarbetet, bl.a. i årsredovisningen	23
RS AU § 176	Återremiss. Riktlinje för nödvattenförsörjning	25
RS AU § 177	Uppdrag. Hanteringsanvisningar till Riktlinjer och föreskrifter för arkiv- och informationshantering inom Region Gotland	29
RS AU § 178	Revidering av klassificeringsstruktur och informationshanteringsplan för Region Gotland	31
RS AU § 179	Förstudie Ishall	33
RS AU § 180	Remiss. Publiken i fokus – reformer för ett starkare filmland (SOU 2025:24)	42
RS AU § 181	Direktmarkanvisning Ishall	44
RS AU § 182	Fullgjord avsiktsförklaring Svenska Studenthus/K2A	48
RS AU § 183	Återrapportering. Försäljning av fastigheter	51
RS AU § 184	Information. Markstrategi	54
RS AU § 185	Avsiktsförklaring avseende markanvisning	57
RS AU § 186	Exploateringsavtal gällande Östergarn Gutenviks 2:33	59
RS AU § 187	Exploateringsavtal gällande Salthamn	61
RS AU § 188	Uppdrag. Förutsättningar, planering och förslag till tematiskt tillägg för energi till Översiktsplan Gotland 2040	63
RS AU § 189	En hållbar och inkluderande arbetsmarknad för alla	65

RS AU § 190	Kvartalsrapportering- Jämställdhetsintegrering	68
RS AU § 191	Möte CPMR Political Bureau på Gotland 2026	71
RS AU § 192	Viljeriktning för rollen som regional utvecklingsaktör	73
RS AU § 193	Expropriation av fastigheten Vall Hardings 1:7 .	75
RS AU § 194	Upprättande av nytt planprogram för Östercentrum, Öst om Östercentrum, Österport gravar samt Gutavallens parkering	79
RS AU § 195	Avgränsningssamråd. SMA Svenska Mineral AB:s ansökan om nytt brytningstillstånd på fastigheten Bunge Stucks 1:368	82
RS AU § 196	Uppdrag. Omlandsutveckling och åtgärder med anledning av bildandet av Bästeträsk nationalpark	86
RS AU § 197	Energiplan 2030, för ett klimatneutralt Gotland 2040	88
RS AU § 198	Motion. Förbättring av Hangarvägen mellan Lummelundsväg och Broväg90	
RS AU § 199	Medborgarförslag. Gör ett synligt övergångsställe vid hamnterminalen och kryssningskajen	92
RS AU § 200	Internremiss - Medborgarförslag. Kvarteret Langs väg i Visby	94
RS AU § 201	Medborgarförslag - Sommartid? Vintertid?? Normaltid!!	96
RS AU § 202	Regiondirektörens information	97

RS AU § 166 Månadsrapport april 2025 - RSF

Ärendenummer: RS 2025/15

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna regionstyrelseförvaltningens månadsrapport för april 2025.

Sammanfattning

Den samlade bedömningen efter april är att förvaltningen totalt sett håller budget och prognostiserar ett överskott på 5,0 mnkr (jmf delår 1, +1,5 mnkr). En låg investeringsvolym ger under året en positiv avvikelse i kapitalkostnadsbudgeten och vakanser ger en positiv avvikelse i personalkostnadsbudgeten. Detta, tillsammans med bland annat en positiv signal kring livsmedelskostnadsutvecklingen, medför att förvaltningen kan täcka upp för verksamheter med underskott och samtidigt prognostisera en positiv avvikelse mot budget

Det finns högt ställda förväntningar i organisationen på det stöd som förvaltningen ger samtidigt som det finns en upplevelse av att inte räcka till. Detta både avseende de stödjande uppdragen men också kopplat till förvaltningens verksamhetsutveckling. Sjukskrivningar, vakanser och föräldraledigheter gör att det ställs ökade krav på de medarbetare som är i tjänst.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Månadsrapport april 2025 - Regionstyrelseförvaltningen 2025-05-12
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-14

RS AU § 167 Månadsrapport april 2025 Region Gotland

Ärendenummer: RS 2025/10

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Månadsrapport april 2025 för Region Gotland godkänns.
- De nämnder som prognostiserar underskott ska vidta åtgärder för att nå en budget i balans.

Sammanfattning

Månadsrapporten för april är den andra uppföljningsrapporten för året. Månadsrapporten är inte lika omfattande som delårsrapporterna och är i huvudsak inriktad på ekonomi.

Region Gotlands resultat för helåret prognostiseras till -54 miljoner kronor (mnkr), det är 25 mnkr bättre än i delårsrapport 1 då årsprognosen var -79 mnkr. Det är framförallt skatteintäkter som blivit bättre jämfört med delårsrapport 1.

Nämndernas sammanlagda årsprognos visar på en budgetavvikelse på -126 mnkr, det är 4 mnkr bättre än i delårsrapport 1 då prognosen var -130 mnkr. Fyra nämnder prognostiserar underskott för helåret. Hälso- och sjukvårdsnämnden har det största underskottet på -80 mnkr. Stora underskott finns även i tekniska nämnden (-28 mnkr) och barn och utbildningsnämnden (-24 mnkr). I förhållande till sin budget har miljö- och byggnämnden procentuellt sett en stor prognostiserad negativ budgetavvikelse på totalt -10 mnkr.

Nämndernas budgetavvikelse i perioden är 17 mnkr (5 mnkr, delår 1). Två av sju nämnder har negativ budgetavvikelse i perioden; tekniska nämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden. Resterande fem nämnder har positiv budgetavvikelse i perioden.

Det ackumulerade sjuktalet för perioden januari-mars 2025 uppgår till 7,0 %. Jämfört med samma period föregående år är det en ökning med 0,7 procentenheter.

Antalet månadsanställda medarbetare uppgick i mars 2025 till 6 918, det är en minskning jämfört med mars 2024 med 43 medarbetare. Den faktiskt arbetade tiden för månads- och timavlönade omräknat till heltidsarbetare var 5 503 i perioden januari - mars 2025. Det är en minskning med 121 heltidsarbetare i jämförelse med samma period 2024.

Bedömning

Årsprognosen har förbättrats något jämfört med delårsrapport 1 men visar fortsatt på ett negativt resultat på -54 mnkr. Förbättringen i årsprognosen sedan delårsrapport 1 beror framförallt på att skatteintäkterna väntas bli högre enligt den senaste skatteprognosen från april 2025.

Nämnderna prognostiserar fortsatt en stor negativ budgetavvikelse på -126 mnkr för 2025. I delårsrapport 1 rapporterade alla nämnder att åtgärder pågår för att minska kostnaderna och/eller höja intäkterna. Trots detta är prognosen fortsatt negativ vilket innebär att det krävs ett fortsatt arbete med att se över utbud och effektiviseringar i samtliga verksamheter.

Ingen ny prognos för balanskravsresultatet har gjorts i den här rapporten. I delårsrapport 1 beräknades balanskravsresultatet till -29 mnkr. Förbättringen av prognosen för skatteintäkter och att nämndernas budgetavvikelse är något lägre, bidrar till att balanskravsresultatet går mot noll. Dock ligger resultatet betydligt lägre än det finansiella målet om att årets resultat ska uppgå till minst 2 procent av skatteintäkter, utjämningsbidrag och generella statsbidrag (RF 2023-11-20 § 202). Det innebär ett positivt resultat på cirka 150 mnkr.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Månadsrapport April Region Gotland 2025-05-20

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-20

RS AU § 168 Stiftelsernas årsredovisningar 2024

Ärendenummer: RS 2025/504

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelsen godkänner upprättade årsredovisningar för räkenskapsåret 2024 avseende samtliga stiftelser med anknuten förvaltning.
- Regionstyrelsen utser regionstyrelsens ordförande Meit Fohlin att underteckna respektive stiftelsers årsredovisning.

Sammanfattning

Regionstyrelsens förvaltning har upprättat årsredovisningar för 2024 för samtliga stiftelser som har så kallad anknuten förvaltning.

Sammanlagt omfattar den anknutna förvaltningen 10 stycken särförvaltade och 2 stycken samförvaltade donationsstiftelser. Enligt nedan:

- Gotlands kommuns sociala samstiftelse.
- Elsa Berglunds stiftelse.
- Nanny och Dika Åkermans stiftelse.
- Samstiftelsen för sjukvård.
- Stiftelsen för Tullförvaltare Rudolf Odins fond.
- Stiftelsen för Victor och Therese Gyllenhammars premiefond.
- Stiftelsen för Alma Bobergs premiefond.
- Samstiftelsen för premier till elever vid Gotlands grundskolor.
- Stiftelsen för Katarina och Ann-Marie Mårtenssons minnesfond.
- Stiftelsen för konsul Otto Åkermans hem.
- Hjalmar Westergård Roos stiftelse (samförvaltad).
- Stiftelsen för Hilma och Axel Gustafssons minne (samförvaltad).

När en stiftelse har så kallad anknuten förvaltning är utgångspunkten att det högsta beslutande organet för förvaltningen i princip ska besluta om årsredovisningen och att samtliga ledamöter i detta organ ska underteckna årsredovisningen. Det högsta beslutande organet i detta fall är regionstyrelsen. Om förvaltaren har ett stort antal stiftelser kan andra rutiner behövas. I sådana fall godtar Länsstyrelsen att det högsta beslutande organet för stiftelserna i protokoll godkänner årsredovisningarna för de förvaltade stiftelserna samt att ett särskilt uppdrag lämnas åt viss person att underteckna respektive stiftelses årsredovisning.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att regionstyrelsens ordförande utses att underteckna årsredovisningarna för samtliga förvaltade stiftelser.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-19

RS AU § 169 Begäran om tilläggsanslag för försörjningsverksamhetens nya lokaler

Ärendenummer: RS 2025/1164

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Tekniska nämnden beviljas tilläggsanslag på 6 miljoner kronor för investeringsutgifter för anpassning av lagerlokal.
- Medel anvisas ur eget kapital.

Sammanfattning

Tekniska nämnden har begärt ett tilläggsanslag på 6 miljoner kronor för anpassning av lagerlokal.

Varuförsörjningen inom tekniska nämnden har ett uppdrag att säkerställa fysisk kapacitet att lagerhålla varor och artiklar i den omfattning som krävs i händelse av frestida kriser och höjd beredskap. Teknikförvaltningen har säkrat nya och rymligare lokaler och behöver nu anpassa både de nya och gamla lokalerna. Avsikten är att inreda och anpassa lokalerna för maximalt 6 miljoner kronor.

Tekniska nämnden har en investeringspott på 10 miljoner kronor. Den potten är avsedd för anskaffning av fordon och maskiner, investeringar inom kollektivtrafiken samt inventarier. Enligt tekniska nämndens budgetskrivelse 2026-2028 är potten för låg för de faktiska investeringsbehoven. Priserna för fordon och maskiner har ökat påtagligt under de senaste åren och det finns inte möjlighet att rymma den här investeringen inom potten.

Bedömningen är att den här investeringen är nödvändig för att säkerställa en ökad försörjningsberedskap inom Region Gotland. Regionstyrelseförvaltningen föreslår därför att tilläggsanslaget beviljas. Driftskostnaden i form av kapitalkostnader belastar försörjningsverksamheten och ska rymmas inom försörjningsverksamhetens intäkter. Priserna för försörjningsverksamheten regleras i budgetprocessen genom att regionfullmäktige beslutar om hur stora prisökningar som får genomföras.

Bedömning

Trots att den ekonomiska situationen för Region Gotland kommer att vara utmanande även 2025 föreslår regionstyrelseförvaltningen att ett tilläggsanslag beviljas. Att säkerställa tillgång till ökade lagerutrymmen är en förutsättning för att säkra tillgång till material och annan utrustning vid olika typer av störningar. Den ökade driftskostnaden ska inte medföra högre priser för kunderna.

Investeringar finansieras i första hand genom det utrymme som skapas av årets resultat, avskrivningar, avsättningar, investeringsbidrag och försäljningsinkomster. I andra hand sker finansiering med lån. Prognosen för

årets investeringsutgifter beräknas bli 700 miljoner kronor. Då resultatet prognostiseras bli negativt 2025 kommer låneskulden, vid den investeringsnivån, att öka. Låneskulden uppgår den 30 april 2025 till 776 miljoner kronor. Prognosen är att ytterligare 200 miljoner kronor kommer att behöva lånas upp under året. Varje ny investeringsutgift innebär ökad upplåning.

Ett av regionens finansiella mål för god ekonomisk hushållning är att låneskulden får uppgå till högst 15 procent av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag. Syftet med målet är att ha kontroll över låneskuldens utveckling och förhindra att skuldsättningen begränsar framtida generationers möjlighet att låna. Låneskuldens andel av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag kommer att öka till 14 procent 2025 utifrån ovanstående förutsättningar.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Tekniska nämnden 2025-04-16, § 75

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-19

RS AU § 170 Begäran om tilläggsanslag implementering av nytt verksamhetssystem mm

Ärendenummer: RS 2025/973

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Sammanfattning

Miljö- och byggnämnden har begärt ett tilläggsanslag på totalt 5 285 000 kr i budgeten för 2025.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har genomfört en upphandling av ett nytt verksamhetssystem som ska användas inom avdelning bygglov och avdelning miljö- och livsmedel. Nuvarande system är föråldrat och behöver av flera olika skäl bytas. Det nya systemet förväntas underlätta och effektivisera hanteringen av ärenden samt underlätta en tydlig uppföljning genom statistik och nyckeltal. Kostnaden för det nya systemet beräknas till 4 485 000 kronor och nämnden bedömer att kostnaden inte ryms inom beslutad budgetram.

Avdelning miljö och livsmedel inom samhällsbyggnadsförvaltningen driver åtgärdsarbetet angående partiklar (PM10) i Visby och på Gotland. Avdelningen ansvarar för samordning av åtgärdsprogrammet och för att mätningar och rapportering utförs. Kostnaden för mätning och rapportering, som genomförs via medlemskap i Östra Sveriges Luftvårdsförbund, har stigit från cirka 250 000 kronor till 750 000 kronor till följd av ny mätmetod då tidigare mätmetoder inte längre är godkända av Naturvårdsverket. Kostnadsökningen har sedan 2021 inneburit ett årligt underskott motsvarande 500 000 kronor.

Uppskattningsvis lägger avdelningen arbetstid motsvarande 400 timmar per år på PM10-arbetet. Miljö- och byggnämnden skriver att avdelningen tilldelats budgetram för 100 timmar till detta. De senaste åren har luftkvaliteten inte förbättrats i Visby och avdelningen har därför behövt prioritera detta arbete och lägga mer tid på det. För år 2025 planerar avdelningen lägga arbetstid motsvarande 400 timmar i arbetet med PM10. Den utökade arbetstiden beräknas kosta cirka 300 000 kronor och nämnden begär tilläggsanslag för motsvarande summa.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att miljö- och byggnämndens begäran om tilläggsanslag avslås. Samtliga kostnadsökningar var kända när nämnden la sin detaljbudget för året och kunde ha prioriteras inom den beslutade budgetramen. Då årsprognosen för Region Gotland pekar på ett underskott behöver kostnadsökningar, utöver beslutad budget, undvikas.

Bedömning

Enligt Region Gotlands policy för ekonomistyrning, beslutad av regionfullmäktige 2024-11-18, § 177 ska tilläggsanslag för befintlig verksamhet i princip inte förekomma. I undantagsfall kan nämnden begära tilläggsanslag. I ärendet ska framgå hur nämnden har prövat möjligheterna att inom ramen för nämndens totala verksamhet täcka avvikelsen. Väsentliga händelser av tillfällig karaktär som inte har kunnat förutses i budgetarbetet, kan motivera att tilläggsanslag medges. En förutsättning är att regionens ekonomi tillåter en ökning. Ett tilläggsanslag gäller alltid bara innevarande år.

Prognosen för Region Gotland 2025 pekar på ett negativt resultat, vilket innebär att alla kostnadsökningar, utöver beslutad budget, behöver undvikas. Nämnden bör vidare prioritera dessa åtgärder inom ramen för sin ordinarie budget.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att äskandet bör avslås eftersom dessa kostnadsökningar var kända när nämnden la sin detaljbudget för året och att Region Gotlands årsprognos för 2025 pekar på ett negativt resultat.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Ulrika Jansson, ekonomidirektör, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande med hänvisning till att ytterligare överläggning behövs.

Ordföranden ställer proposition på förslaget och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Miljö- och byggnämnden 2025-03-28, § 26
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-19

RS AU § 171 Uppdrag. Ta fram plan som möjliggör att ta större kliv i digitalisering och automatisering

Ärendenummer: RS 2023/1396

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Uppdraget ”Ta fram en plan som möjliggör att ta större kliv i digitalisering och automatisering” anses omhändertaget i uppdraget ”Styrning IT/Digitalisering kopplat till effektivisering (2025/1291)” och kan därmed avslutas utan annan åtgärd.
- Ärendet är genom ovan beslut därmed avslutat.

Sammanfattning

Uppdraget ”Ta fram en plan som möjliggör att ta större kliv i digitalisering och automatisering” har legat utan åtgärd sedan 2023 och är i linje med det nyare uppdraget ”Styrning IT/Digitalisering kopplat till effektivisering (2025/1291)”.

Bedömning

Uppdraget ”Styrning IT/Digitalisering kopplat till effektivisering (2025/1291)” avser implementera arbetssätt och processer som ska underlätta prioritering av regionens arbete med IT-system och verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering. Detta är i linje med uppdraget ”Ta fram en plan som möjliggör att ta större kliv i digitalisering och automatisering”. Då båda uppdragen har liknande syfte föreslås att det tidigare uppdraget avslutas utan åtgärd.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Antonios Arvanitidis, digitaliseringsdirektör, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att ärendet till regionstyrelsen kompletteras med ytterligare underlag avseende det arbete som gjorts.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag med eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-20

RS AU § 172

Uppdrag. Samlad lägesbild av arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser och kontinuitetsplanering

Ärendenummer: RS 2025/610

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelsen beslutar att ta emot informationen och att godkänna återrapporeringen.

Sammanfattning

På regionstyrelsens sammanträde 2025-03-04 i ärende RS 2025/610 gavs ett uppdrag med återrapporering till regionstyrelsens sammanträde i juni 2025:

- att återkomma med samlad lägesbild av arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser och kontinuitetsplanering inom Region Gotlands hela verksamhet.

I ärendet ingår även två andra uppdrag som återrapporeras på annat sätt och inte i föreliggande tjänsteskrivelse.

Inom samma område, beredskap, gav regionstyrelsen tre andra uppdrag till regiondirektören med anledning av revisorernas granskningsrapport av krisberedskap. För information om dessa tre andra uppdrag, se ärendenummer 2025/1183, 2025/1184 och 2025/1185.

Lägesbild av arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser och kontinuitetshantering

Regionstyrelseförvaltningen har tolkat uppdraget att det är förvaltningarnas arbete som efterfrågas då arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) och kontinuitetshantering sker på förvaltningsnivå, och inte på nämndnivå. Lägesbilden baseras därmed på underlag från förvaltningarna.

Majoriteten av förvaltningarna, 4 av 6, har genomfört sin RSA. Inom de två förvaltningarna som inte är klara, pågår arbete där regionstyrelseförvaltningen (avdelningen för beredskap och säkerhet), ger stöd i arbetet. En del av de förvaltningar som har genomfört sin RSA, har även uppdaterat den efter 2023.

När det gäller arbetet med kontinuitetshantering är en förvaltning klar med sin kontinuitetshantering som uppdateras löpande och vid inträffade händelser och övningar. För resterande förvaltningar är arbetet med kontinuitetshantering pågående. På vilket sätt arbetet genomförs skiljer sig utifrån vilken typ av verksamheter som förvaltningarna har. Hos vissa förvaltningar sker det pågående arbetet brett på avdelnings- och enhetsnivå som sedan sammanställs på förvaltningsnivå. Hos andra förvaltningar sker

arbetet utifrån vilka kritiska verksamheter som förvaltningen har där vissa kritiska verksamheter är klara eller nästintill klara med sin kontinuitetsplan.

Mer information ges vid muntlig föredragning för regionstyrelsens arbetsutskott.

För mer information om behov av information och stöd för genomförandet av RSA och kontinuitetshantering, se tjänsteskrivelsen i ärendet RS 2025/1184.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att uppdraget om lägesbild är rapporterat genom ovan rapportering samt muntlig föredragning för regionsstyrelsens arbetsutskott (kommande).

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-20

RS AU § 173 Uppdrag. Översyn av reglementen och ägardirektiv för förtydligande av ansvar för krisberedskap

Ärendenummer: RS 2025/1183

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Informationen tas emot och återrapporeringen godkänns.
- En ny rubrik och bestämmelse, 1 kap. 26 §, i reglemente med allmänna bestämmelser för regionstyrelsen och övriga nämnder om ansvar vid krisberedskap och höjd beredskap införs med den utformning som framgår av denna tjänsteskrivelse. Bestämmelsen träder i kraft när protokollet justerats.

Sammanfattning

Vid regionstyrelsens sammanträde den 22 april 2025, § 177 (RS 2024/2310) gavs uppdrag att återrapporera till regionstyrelsen i juni 2025:

- RS 2025/1183 - Regiondirektören får i uppdrag att se över reglementen och ägardirektiv i syfte att förtydliga ansvaret för krisberedskap i nämnder och bolag.

Uppdraget baseras på revisionsrapporten avseende krisberedskap.

Två andra uppdrag gavs även utifrån revisionsrapporten som återrapporeras till regionstyrelsen, för mer information om dessa se ärende RS 2025/1184 och RS 2025/1185.

Nedan redovisar regionstyrelseförvaltningen uppdraget, dels avseende reglementen och dels ägardirektiv.

Reglementen

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att en generell skrivning införs i det allmänna reglementet (Reglemente med allmänna bestämmelser för regionstyrelsen och övriga nämnder 2017-12-18, § 241) om nämnders ansvar vid krisberedskap och höjd beredskap genom en ny bestämmelse i kapitel 1:

”Krisberedskap och höjd beredskap

26 § Om inte annat framgår av lag, annan föreskrift, överenskommelse eller internt styrdokument, ska varje nämnd i den omfattning som är rimlig med hänsyn till verksamhetens omfattning och dess resurser skaffa sig erforderlig beredskap för en tillfredsställande hantering vid fredstida kriser och höjd beredskap.”

Ägardirektiv

Vid revisorernas granskning av Region Gotlands krisberedskap framkom att GotlandsHem bör säkerställa att bolagets ansvar för krisberedskap framgår i relevanta styrdokument. Revisorerna föreslår att detta ansvar regleras i ägardirektivet.

GotlandsHem har, med anledning av den kommande koncernbildningen, fått i uppdrag av Region Gotland att se över sin bolagsordning. Ett förtydligande av bolagets ansvar för krisberedskap kommer därför att införas i bolagsordningen, och inte i ägardirektivet. Revideringen av bolagsordningen sker i samband med driftsättning av den nya koncernen och fastställs därefter av regionfullmäktige.

Regionstyrelsen har även gett i uppdrag att se över ägardirektiven för övriga bolag i syfte att tydliggöra ansvaret för krisberedskap. Frågan kommer att behandlas i kommande ägardialoger under kvartal 2 och kvartal 3 år 2025. Beslut i regionfullmäktige planeras till kvartal 4, med efterföljande justeringar av ägardirektiv i samband med bolagsstämmor under 2026.

Inriktningen är att de bolag som Region Gotland äger till 100 procent ska ges i uppdrag att förtydliga sitt ansvar för krisberedskap. För bolag där Region Gotland endast är delägare sker detta arbete i dialog med övriga ägare.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att ovan föreslagna åtgärder i reglementen respektive i ägardirektiv/bolagsordning förtydligar ansvaret för krisberedskap i nämnder och bolag.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Elina Ramsell, sakkunnig handläggare, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-20

RS AU § 174

Uppdrag. Information och stöd till nämnder och bolag gällande risk- och sårbarhetsanalys (RSA) och kontinuitetshantering

Ärendenummer: RS 2025/1184

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Informationen tas emot och återrapporteringen godkänns.

Sammanfattning

Vid regionstyrelsens sammanträde 2025-04-22, § 177, RS 2024/2310 gavs i uppdrag att återrapportera till regionstyrelsen i juni 2025:

- RS 2025/1184 - Regiondirektören får i uppdrag att se över behov i form av ökad information och stöd till nämnder och bolag för att säkerställa genomförande av risk- och sårbarhetsanalys (RSA) och kontinuitetshantering.

Uppdraget baseras på revisionsrapporten avseende krisberedskap.

Två andra uppdrag gavs även utifrån revisionsrapporten som återrapporteras till regionstyrelsen, för mer information om dessa se ärende RS 2025/1183 och RS 2025/1185.

Behovsinventering genomfördes via det koncerngemensamma beredskapsnätverket. Resultatet visar behov av fortsatt arbete, ökad tillgänglighet till information och praktiskt stöd för RSA och kontinuitetshantering.

Regionstyrelseförvaltningen redovisar i denna skrivelse genomförda och planerade åtgärder samt föreslår att återrapporteringen godkänns.

Bedömning

Med genomförda och planerade åtgärder bedömer Regionstyrelseförvaltningen att behovet av ökad information och stöd till nämnder och bolag tillgodoses. Det krävs dock fortsatt fokus på metodutveckling, tillgängliggörande av information samt praktiskt stöd för att säkerställa ett fullgott RSA-arbete.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att uppdraget ligger i linje med lagstadgade krav enligt LEH (lagen om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap).

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att åtgärderna ryms inom befintliga budgetramar. Vissa kostnader hanteras via omprioriteringar och resursförstärkning, bland annat genom rekrytering och upphandling av konsulter.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att förbättrad krisberedskap gynnar hela Gotland, inklusive landsbygdsområden, genom stärkt kontinuitet i samhällsviktig verksamhet.

6. Klimat- och miljöperspektiv

Bedömningen är att insatser för ökad beredskap och försörjningstrygghet indirekt bidrar till robusthet även vid klimatrelaterade händelser, men miljöeffekter i övrigt är begränsade.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Elina Ramsell, sakkunnig handläggare, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-20

RS AU § 175

Uppdrag. Uppföljning och återrapportering av krisberedskapsarbetet, bl.a. i årsredovisningen

Ärendenummer: RS 2025/1185

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Informationen tas emot och regionstyrelseförvaltningens svar på uppdraget godkänns.

Sammanfattning

På regionstyrelsens sammanträde 2025-04-22, § 177 i ärende RS 2024/2310 gavs uppdrag med återrapportering till regionstyrelsens sammanträde i juni 2025:

- RS 2025/1185 - Regiondirektören får i uppdrag att se över uppföljning och återrapportering genom att bland annat följa upp krisberedskapsarbetet i årsredovisningen.

Uppdraget gavs utifrån revisionsrapporten avseende krisberedskap.

Två andra uppdrag gavs även utifrån revisionsrapporten som återrapporteras till regionstyrelsen, för mer information om dessa se ärende RS 2025/1184 och RS 2025/1185.

Regionstyrelseförvaltningen har sett över uppföljning och återrapportering av krisberedskapsarbetet. Nedan redovisas nya förslag och pågående åtgärder för en ökad uppföljning och återrapportering.

Regionstyrelseförvaltningen har tagit fram ett förslag på koncerngemensamt mål för beredskapsarbetet. Målet handlar om att Region Gotland ska ha en förmåga att upprätthålla kritisk verksamhet (prioriterad samhällsviktig verksamhet) under minst 2 veckor vid frestida kriser och vid höjd beredskap. Med detta mål kan beredskapsarbetet följas upp i årsredovisningen.

I tidigare styrmodell fanns styrkort för flera områden inom beredskap, bland annat om utbildning och övning samt förmåga att hantera och leda vid en samhällsstörning. Dessa finns nu som insatser inom regionfullmäktiges prioriterade område beredskapsarbetet 2025-2027 och kommer att följas upp för första gången i årsredovisningen för 2025. Det sker även löpande uppföljning av beredskapsarbetet inom det koncerngemensamma beredskapsnätverket.

Sedan tidigare (tjänsteskrivelse i ärende RS 2024/2310) har regionstyrelseförvaltningen föreslagit att även se över identifiering av krisberedskap i riskanalys och internkontrollplanen. Detta arbete är påbörjat.

Utöver ovan, har regionstyrelseförvaltningen tagit fram ett förslag på struktur för att löpande rapportera lägesbild inom beredskapsområdet. Enligt förslaget sker rapportering på veckobasis för Region Gotlands verksamheter från respektive förvaltning. Vid behov kan även bolag och externa aktörer bjudas in. Utifrån denna rapportering skapas en gemensam regionövergripande lägesbild. Därigenom kommer rapportering ske under hela året, varje vecka, bland annat till koncernledningen. Förslaget har presenterats för koncernledningen 2025-05-13 och planen är att rapporteringen implementeras före Almedalsveckan 2025.

Med dessa åtgärder anser regionstyrelseförvaltningen att det nu finns former för uppföljning och återrapportering av beredskapsarbetet, som inte fanns när revisorernas granskningsrapport genomfördes.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen har sett över uppföljning och återrapportering av krisberedskapsarbetet. Med ovan åtgärder bedömer regionstyrelseförvaltningen att det nu finns former för uppföljning och återrapportering av beredskapsarbetet, som inte fanns när revisorernas granskningsrapport genomfördes.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Elina Ramsell, sakkunnig handläggare, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-20

RS AU § 176 Återremiss. Riktlinje för nödsvattenförsörjning

Ärendenummer: RS 2024/2172

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Riktlinje för nödvattenförsörjning fastställs.

Sammanfattning

Riktlinjen för nödvattenförsörjning utgör ett gemensamt ramverk för hur Region Gotland ska hantera störningar i dricksvattenförsörjningen inom ramen för sitt geografiska områdesansvar. Den baseras på gällande lagstiftning och erfarenheter från tidigare händelser, och syftar till att säkerställa att kritiska vattenbehov kan tillgodoses under samhällsstörningar samt att åtgärder genomförs samordnat och effektivt. Riktlinjen tydliggör ansvarsfördelning och prioriteringsprinciper.

Riktlinjen innehåller en prioriteringsordning för nödvatten i sex nivåer, där vattenresurser ska fördelas utifrån behov och kritikalitet – med fokus på att skydda liv och hälsa, upprätthålla viktiga samhällsfunktioner och minimera påverkan på miljö och samhällsvärden. Verksamhetens kontinuitetsplanering föreslås ta höjd för en uthållighet om minst två veckor vid behov av nödvattenförsörjning. Beroende på störningens omfattning och varaktighet kan denna planeringshorisont dock behöva förlängas, exempelvis upp till tre månader.

Varje nämnd och bolag inom Region Gotland ansvarar för att säkerställa att det finns kontinuitetsplanering för de egna verksamheterna, där vattenrelaterade störningar beaktas och rutiner finns för att anpassa och upprätthålla verksamheten under en sådan händelse. Tekniska nämnden har ett särskilt ansvar som VA-huvudman. Invånare och externa aktörer, inklusive verksamheter med enskild vattenförsörjning, förväntas ha egen beredskap enligt nationella riktlinjer, med möjlighet att klara sig i minst sju dagar utan extern försörjning.

Bedömning

Samtliga nämnder ställer sig i huvudsak positiva till den föreslagna prioriteringsordningen. I sina yttranden har nämnderna lämnat olika förslag på hur specifika verksamheter bör placeras inom prioriteringsklasserna. Synpunkterna speglar respektive nämnds behov, men riktlinjen ska ange en övergripande prioriteringsstruktur. Den exakta placeringen av verksamheter bör hanteras i nödvattenplanen, som är av mer operativ karaktär.

Flera nämnder efterfrågar tydligare beskrivning av ansvarsfördelning än vad riktlinjen anger, särskilt gällande planering, samordning och hantering av

nödvatten vid en faktisk störning. Viss otydlighet kan härledas till reglementen och andra styrdokument, vilket ligger utanför riktlinjens omedelbara tillämpningsområde men kan behöva ses över parallellt. Riktlinjen är inte ett operativt dokument. Den operativa planeringen ska tas fram inom ramen för tekniska nämndens nödvattenplan, i nära samverkan med berörda aktörer. Det finns därmed behov av att klargöra hur riktlinjen förhåller sig till tekniska nämndens nödvattenplan samt andra beredskaps- och kontinuitetsdokument.

Verksamheter bör utgå från en planeringshorisont på minst två veckor för att kunna upprätthålla sin verksamhet vid samhällsstörningar. Två veckor bedöms som en rimlig miniminivå framför allt i scenarier där vattentillgång helt saknas. Samtidigt visade erfarenheterna från vattenstörningen 2023, att det i vissa fall krävs betydligt längre uthållighet än så – särskilt när störningen är långvarig men vatten fortfarande finns i ledningsnätet.

Mot denna bakgrund kan det finnas skäl att komplettera riktlinjen med en bilaga som beskriver olika planeringsförutsättningar och tidshorisonter. En sådan bilaga skulle ge verksamheterna bättre stöd i att anpassa sina beredskapsåtgärder efter olika typer av störningar – där en planeringshorisont på upp till tre månader kan vara både relevant och nödvändig i vissa fall.

Riktlinjen för nödvattenförsörjning utgör ett nödvändigt och efterfrågat ramverk för Region Gotlands beredskap vid dricksvattenstörningar. Genom att tydliggöra ansvarsfördelning och fastställa en gemensam prioriteringsordning skapar den förutsättningar för ett snabbt och samordnat agerande. Riktlinjen stärker den interna samordningen och har genom remissarbetet även belyst viktiga utvecklingsområden inför det fortsatta beredskapsarbetet.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Riktlinjen bedöms vara förenlig med gällande lagstiftning. Enligt lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) åligger det kommunerna att säkerställa tillgången till dricksvatten även vid störningar. Lagen om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (2006:544) ställer krav på att risk- och sårbarhetsanalyser genomförs samt att beredskapsplaner tas fram för att hantera kriser. Därtill ställer Livsmedelsverkets föreskrifter om dricksvatten (LIVSFS 2022:12) krav på kvalitet och säkerhet i dricksvattenförsörjningen, och kommunallagen (2017:725) anger ramarna för kommuners ansvar och styrning, vilket indirekt påverkar arbetet med nödvattenförsörjning.

Innehållet i riktlinjen har även stämts av mot betänkandet *Ökad VA-beredskap – trygg dricksvattenförsörjning i hela landet* (SOU 2024:82). Riktlinjens utformning ligger i linje med utredningens förslag, särskilt vad gäller behovet av en tydlig

prioriteringsordning, lokal förankring av ansvar och förmåga till snabbt agerande vid störningar i dricksvattenförsörjningen.

2. Ekonomiskt perspektiv

Riktlinjen för nödvattenförsörjning bedöms inte medföra nya formella åtaganden, utan konkretiserar det ansvar som redan åvilar varje nämnd enligt ansvarsprincipen – med viss reservation för nödvatten till enskilda hushåll vid extraordinära händelser (se vidare under avsnitt 5). Däremot kan riktlinjen tydliggöra behovet av beredskapsåtgärder som tidigare inte varit fullt ut planerade eller budgeterade. Om en nämnd bedömer att riktlinjen medför nya åtaganden, bör dessa identifieras och hanteras inom ramen för befintlig ansvarsfördelning och styrning. Beroende på hur åtgärderna prioriteras inom ordinarie budgetram kan viss ekonomisk påverkan uppstå, särskilt vid längre störningar.

3. Barnperspektiv

Riktlinjen är i linje med barnkonventionens grundprinciper, exempelvis artikel 6. Barn kan bli särskilt utsatta vid samhällsstörningar (kriser och krig). Riktlinjen bidrar till ökad förmåga att hantera samhällsstörningar som i förlängningen bidrar till barnets bästa.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

På Gotland har en stor andel fastigheter enskild vatten- och avloppsförsörjning, främst på landsbygden. I dagsläget ingår det inte i Teknikförvaltningen uppdrag att ombesörja nödvatten till dessa hushåll. Med hänsyn till Region Gotlands geografiska områdesansvar, vilket aktualiseras i lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser (LEH), som omfattar hela Gotlands befolkning kan detta innebära behov av insatser för hushåll med enskild vattenförsörjning, vid händelser som bedöms som extra ordinära och riskerar att påverka människors hälsa och grundläggande försörjning. I SOU 2024:82 – Ökad VA-beredskap lyfts behovet av att förtydliga ansvar, finansiering och genomförande av nödvatten till hushåll med enskild vattenförsörjning. Utredningen pekar på osäkerhet i dag och behovet av tydligare nationell vägledning, särskilt för kommuner med stort geografiskt ansvar.

Mot denna bakgrund finns behov av att Region Gotland närmare analyserar hur beredskapen för hushåll med enskild vattenförsörjning bör hanteras, i linje med LEH och de förslag som lagts fram i utredningen.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Daniella Arnhjort, beredskapsstrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Riktlinje för nödvattenförsörjning 2025-05-20

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-20

RS AU § 177

Uppdrag. Hanteringsanvisningar till Riktlinjer och föreskrifter för arkiv- och informationshantering inom Region Gotland

Ärendenummer: RS 2023/2026

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Anvisningar för arkiv- och informationshantering inom Region Gotland fastställs.

Sammanfattning

Anvisningar för arkiv- och informationshantering inom Region Gotland har tagits fram av arkivmyndigheten på uppdrag av regionfullmäktige. Arkivmyndigheten har fått uppdraget genom fastställandet av *Riktlinjer och föreskrifter för arkiv- och informationshantering inom Region Gotland 2023-09-18* (RF § 139). Dokumentet innehåller praktiska anvisningar för arkiv- och informationshanteringen hos regionens nämnder, styrelse, bolag och stiftelser.

Genom fastställandet av styrdokumentet *Riktlinjer och föreskrifter för arkiv- och informationshantering inom Region Gotland 2023-09-18* (RF § 139) gavs arkivmyndigheten i uppdrag av regionfullmäktige att ta fram tillhörande hanteringsanvisningar.

Syftet med hanteringsanvisningarna är att utifrån *Riktlinjer och föreskrifter för informationshantering inom Region Gotland* konkretisera lagstiftningens krav på en korrekt och säker informationshantering samt att underlätta för regionens medarbetare som arbetar med arkiv- och informationshantering. Det här innefattar bland annat vad som gäller vid ersättningsskanning av handlingar, rutiner för gallring av allmänna handlingar samt hur analoga- och digitala leveranser till regionarkivet ska gå till.

Vid organisatoriska förändringar eller andra förändringar som berör Region Gotlands övergripande informationshantering så kommer anvisningarna att revideras.

Bedömning

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Riktlinjer och föreskrifter för arkiv- och informationshantering inom Region Gotland är framtagna utifrån gällande lagstiftning. Hanteringsanvisningarna är ett kompletterande dokument i syfte att vara ett hjälpmedel för regionens medarbetare att kunna omsätta lagstiftningens krav i praktiken.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att med en så god styrning av informationshanteringen som möjligt minskar risken för kostsamma efterhandsuppröjningar inom regionen.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Anvisningar för arkiv- och informationshantering inom Region Gotland
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-20

RS AU § 178 Revidering av klassificeringsstruktur och informationshanteringsplan för Region Gotland

Ärendenummer: RS 2025/193

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- De angivna processerna i klassificeringsstruktur för Region Gotland version 1.1 fastställs.
- Gallringsfrister för regionstyrelsens allmänna handlingar i Informationshanteringsplan för Region Gotland version 1.1 fastställs och gäller från beslutsdatum.

Sammanfattning

Region Gotlands myndigheter har en gemensam klassificeringsstruktur, som beskriver samtliga regionens processer, och en gemensam informationshanteringsplan som styr hanteringen av myndigheternas allmänna handlingar. Informationshanteringsplanen utgår från förvaltningarnas processer som finns redovisade i styrdokumentet *"Klassificeringsstruktur för Region Gotland"*. Regionens olika nämnder och styrelser, beslutar om sina avsnitt i den regiongemensamma informationshanteringsplanen. Klassificeringsstrukturen, som ett regiongemensamt dokument, och dess utformning beslutas av regionstyrelsen i enlighet med styrdokumentet *"Riktlinjer och föreskrifter för arkiv- och informationshantering för Region Gotland"*. Regionstyrelsen ger genom sitt samordningsansvar nämnderna i uppdrag att besluta om gallringsfrister i sina respektive avsnitt i Informationshanteringsplan för Region Gotland per samma datum som regionstyrelsens beslutsdatum.

Bedömning

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att aktuell lagstiftning och Region Gotlands regelverk följs för hantering och arkivering av allmänna handlingar.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att med en god styrning av Region Gotlands informationshantering så sparas tid och resurser för verksamheterna inom regionen.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Klassificeringsstruktur för Region Gotland - version 1.1
Informationshanteringsplan för Region Gotland – version 1.1
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-20

RS AU § 179 Förstudie Ishall

Ärendenummer: RS 2022/1213

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Sammanfattning

Ärendet om en ny ishall i Visby har varit långdraget och komplext, med flera turer kring finansiering, ansvarsfördelning och rättsliga överväganden. Det rör sig om ett ovanligt projekt för Region Gotland – både till omfattning och till form – då det är första gången som en sådan modell för föreningsfinansiering prövas. Skrивelsen syftar till att sammanfatta ärendets gång, besvara återremissen från regionfullmäktige och ge underlag för ett vägval i den fortsatta processen.

Inledningsvis ges en tidslinje över hur ärendet har utvecklats, från att det första uppdraget formulerades, till de utredningar, remisser och beslut som följt. Tidslinjen tydliggör varför vissa beslut tagits vid vissa tillfällen och hur förutsättningarna förändrats under processens gång. En central händelse var återremissen från regionfullmäktige i november 2024, där flera frågor lyftes kring finansieringen och riskerna för Region Gotland. Dessa frågor har nu besvarats av förvaltningen, som därmed anser återremissen besvarad.

Svar på återremissen

1. En riskanalys, som identifierar kända och nya risker, uppskattar riskernas allvarlighet och sannolikhet och beskriver hur riskerna ska hanteras.

Region Gotland har gett uppdraget till PwC att göra en riskanalys. Detta utifrån de olika parametrarna i projektet som anses vara exponerade för juridisk tolkning. Det handlar i detta fall om Kommunallagen, LOU och EU:s-statsstödsregler. De risker som PwC har tittat närmare på är:

1. Upphandlingsrisk.
2. Statsstödsrisk.
3. Kommunalrättslig risk.
4. Ekonomisk risk.
5. Driftkostnadsrisk.
6. Politiska och offentliga reaktioner.
7. Projektförseeningar och kostnadsöverskridanden.
8. Konkurrensrisk.

Utifrån dessa risker har PwC placerat in dem i en matris där sannolikheten att risken utfallet ligger på x-axeln och konsekvensen ligger på y-axeln. För en sammanhållen bild av hur riskerna fördelar sig gällande sannolikhet och

konsekvens. Noterbart är att de två som placerar sig högst på en sammanlagd bedömning är Politiska och offentliga reaktioner och Projektförseningar och kostnadsöverskridanden. Högst konsekvens har upphandlingsrisk, men det bedöms samtidigt inte speciellt troligt. För en fullständig beskrivning av riskerna och bedömning hur dessa ska hanteras hänvisas till det bifogade dokumentet, bilaga 1.

2. Underlag som visar på hur kriterierna för lånefinansiering är uppfyllda.

För att avgöra om Visby Roma HK uppfyller kraven för lånefinansiering enligt Region Gotlands nya modell har en särskild kriterielista tillämpats, antagen 2023. Enligt denna modell krävs bland annat att föreningen är bidragsberättigad, att behovet är styrkt, att projektet finns med i investeringsplanen, att anläggningen kommer allmänheten till nytta, samt att föreningen har tillräcklig kompetens och bärkraft. Visby Roma HK uppfyller samtliga dessa kriterier. Det finns även en realistisk kalkyl, som i stora drag bygger på Region Gotlands egen bedömning, men med antagandet att föreningen genom ideella insatser och fördelaktiga avtal kan hålla kostnaderna nere. Regionen har bedömt kalkylen som trovärdig.

3. Ekonomiska konsekvenser av att Region Gotland bygger om och till Rävhagens ishall och fortsätter äga anläggningen.

Ett alternativ som utretts är att bygga ut den befintliga ishallen vid Rävhagen. Till budgetberedningen 2023-05-30, § 185 presenterade förvaltningen en genomgång av för- och nackdelar med placering på Visborg respektive Rävhagen så som regionstyrelsen hade gett i uppdrag 2022-10-26, RS § 322. Denna lösning är teoretiskt möjlig och skulle kunna innebära lägre byggkostnad. Dock finns betydande hinder, bland annat att området är hårt belastat med annan verksamhet, att det saknas utrymme för ytterligare byggnation, och att trafiksituationen är otillfredsställande. En ny vägdragningsplan från väg 147 skulle krävas, vilket skulle kosta nästan lika mycket som den tänkta besparingen. Sammantaget bedöms detta alternativ som både praktiskt svårt och ekonomiskt tveksamt.

4. Ekonomiska konsekvenser av att regionen bygger och äger en ny ishall på annan plats.

Ett annat alternativ är att Region Gotland själva bygger och äger hallen. Detta har redan utretts i två olika etapper. Dels var det i samverkan med Sweco till förstudien som presenterades 2022-10-26, RS § 322. Efter det har Region Gotlands projektavdelning som med Swecos skisser som utgångspunkt. Kostnaderna uppskattas till cirka 303 miljoner kronor, inklusive markförberedelser och osäkerhetsfaktorer. Därtill skulle det tillkomma årliga driftkostnader på cirka 25,5 miljoner kronor, givet en avskrivningstid på 33 år och en kalkylränta på 3,4 procent. Regionen har dock inte fått något uppdrag

att gå vidare med denna lösning, och därför har inte heller några mer detaljerade beräkningar tagits fram efter våren 2023.

5. Ekonomiska konsekvenser av liggande förslag där 258 miljoner kronor lånas upp från Kommuninvest, lånas ut till Visby Roma Hockey.

Region Gotlands låneskuld har ökat till 776 mnkr, en ökning med 400 mnkr på drygt ett år till följd av höga investeringar och svaga resultat. Under 2025 bedöms ytterligare 200 mnkr behövas. I investeringsbudgeten för 2026–2030 planeras satsningar på 5,1 mdkr, vilket kan innebära att skulden stiger till 4,4 mdkr år 2030. Det skulle innebära ökade räntekostnader från dagens 25 mnkr till 110 mnkr per år vid en genomsnittsränta på 2,5 %. Det finansiella målet är att låneskulden högst ska vara 15 % av skatteintäkter och bidrag, motsvarande 1,1–1,2 mdkr. Med nuvarande investeringsplan överskrider målet kraftigt, vilket kräver skarpa prioriteringar. Ett lån på 258 mnkr till Visby Roma Hockey skulle öka skulden ytterligare och konkurrera med andra investeringar. Det innebär också en årlig räntekostnad på 6,5–7,8 mnkr. För att räntan ska vara marknadsmässig krävs ett räntepåslag vid utlåning till föreningen.

Två alternativ till finansiering

Region Gotland har under en längre tid behandlat frågan om finansiering av en ny ishall i Visby, där Visby Roma HK är byggherre och ansvarar för både byggnation och drift. Två huvudsakliga finansieringsalternativ har utretts: direkt lånefinansiering från Region Gotland till Visby Roma HK och kommunalt borgensåtagande som säkerhet för ett externt lån till föreningen.

Vid lånefinansiering lånar Region Gotland ut medel till föreningen, vilket innebär att regionen i sin tur måste låna upp pengarna från bank. Detta har aktualiserat frågor inom flera rättsliga och ekonomiska områden. Enligt kommunallagen är det möjligt att stödja föreningar inom kultur- och fritidsområdet, särskilt när det finns allmänt intresse. Region Gotland har tidigare lånat ut till föreningar, även om detta numera ersatts av investeringsstöd. Det finns också stöd i äldre kommunalrättspraxis, och både PwC och tidigare utredningar har bekräftat att föreningslån kan vara tillåtna.

EU:s statsstödsregler kräver att stödet inte snedvrider konkurrensen inom EU. För att undvika detta måste lånet, marköverlåtelse och driftstöd ske på marknadsmässiga villkor. PwC understryker vikten av att utformningen av finansieringen inte innebär en otillbörlig fördel, vilket tidigare har godkänts i liknande fall i bland annat Uppsala och Köpenhamn.

Vidare måste upplägget förhålla sig till Lagen om offentlig upphandling (LOU). För att undantas från LOU krävs bland annat att Visby Roma HK bär en verklig ekonomisk risk, att regionen inte påverkar byggnationens utformning och att finansieringen sker marknadsmässigt. Regionens styrning och krav måste hållas på en nivå som inte utlöser upphandlingsskyldighet.

Ekonomiskt sett innebär ett direktlån att Region Gotland tar hela kreditrisken. Om föreningen inte kan återbetala lånet står regionen för förlusten. PwC föreslår därför säkerheter som pantbrev eller borgen. Samtidigt innebär detta att regionen måste bygga upp kompetens motsvarande bankverksamhet.

Ett alternativ till lånefinansiering är kommunal borgen. Visby Roma HK inkom den 8 april 2025 med ett alternativt förslag där ett externt lån tas med Region Gotland som borgenär. PwC har analyserat denna modell och beskriver risker och konsekvenser för regionen, föreningen och långivaren. Regionen tar ett ekonomiskt ansvar, och om föreningen inte betalar måste regionen träda in. För föreningen innebär borgensåtagandet förbättrade lånevillkor, medan långivaren får ökad säkerhet.

Juridiskt sett är det möjligt för en kommun att gå i borgen vid uppförande av idrottsanläggningar, särskilt om det finns ett allmänt intresse. PwC hänvisar till liknande fall i Uppsala och Kalmar som exempel på godkänd praxis enligt EU:s statsstödsregler. Region Gotland har som huvudprincip att endast bevilja kommunal borgen för helägda dotterbolag i enlighet med regionens finanspolicy. Avsteg från huvudprincipen kan dock göras och beslutas då av regionfullmäktige.

Ekonomiskt sett belastar inte ett borgensåtagande Region Gotlands investeringsbudget eller låneram, till skillnad från ett direktlån. Detta innebär att regionens likviditet inte påverkas. Samtidigt minskar regionens kontroll över projektet jämfört med om lånet ges direkt.

PwC har jämfört båda modellerna och bedömt att de medför likartade risker. Både lån och borgen hamnar i samma område i PwC:s riskmatris vad gäller sannolikhet och konsekvens. Direktlån ger mer kontroll men kräver mer administration och medför likviditetsbelastning. Borgen är mindre administrativt betungande och skonar likviditeten, men innebär indirekt kontroll och beroende av extern långivare.

Båda finansieringsalternativen kräver att Visby Roma HK har en hållbar plan för driften av arenan. För att anläggningen ska fungera krävs driftstöd från Region Gotland och att regionen köper tider i ishallen via nyttjanderättsavtal. Dessa komponenter får dock inte utgöra hela driftsfinansieringen – föreningen måste också bära egen ekonomisk risk och skapa egna intäkter.

Driftstöd föreslås till 16,3 miljoner kronor och nyttjanderättsavtal till 6,2 miljoner kronor per år. Den totala årliga kostnaden på 22,5 miljoner kräver en utökad budget med 17 miljoner kronor, då viss finansiering redan finns för befintlig ishall.

Det ursprungliga behovet av lån var 258 miljoner kronor baserat på 2023 års beräkning. Med en indexuppräknings på 2 procent till november 2024 ökar

behovet till 264 miljoner kronor. Denna ökning hade även påverkat Region Gotland om regionen själv byggt arenan.

I sin slutbedömning konstaterar förvaltningen att ärendet har gått igenom flera beslut: avsiktsförklaring, nyttjanderättsavtal och genomförandeavtal är redan på plats. Nu måste regionen avgöra om det finns ekonomiskt utrymme i driftbudgeten och om regionen är villig att ta den ekonomiska risken för investeringen – och i så fall på vilket sätt.

PwC:s analys visar att arenabyggen normalt är högriskprojekt, oavsett om de sker i offentlig eller privat regi. De största riskerna bedöms vara projektförseeningar och kostnadsöverskridanden samt politiska reaktioner. Även om föreningen ansvarar för överskridanden, finns det en risk att driftstödet i framtiden måste ökas. Därför är det viktigt att avtalsmässigt reglera att Visby Roma HK bär alla ökade byggkostnader.

Slutligen konstaterar förvaltningen att båda alternativen är juridiskt möjliga, men att valet kräver ett politiskt beslut kring hur mycket ekonomisk risk Region Gotland är villig att ta, och vilken kontroll regionen vill ha över projektet.

Det finns en större praxis gällande borgen än lånefinansiering, även om viss rådgivning tappas då tredje part blir involverad. Den minskade rådgivningen behöver hanteras i avtal framöver bland annat vad gäller säkerheter. En fördel med borgen är att Region Gotland inte behöver ta upp lån som påverkar regionens totala låneutrymme. Det tar inte lika mycket administrativ tid att hantera ett borgensåtagande jämfört med lån. Förvaltningens bedömning är därför att borgen är att föredra jämfört med lån.

Det är förvaltningens bedömning att det inte är möjligt att genomföra denna satsning ur ett ekonomiskt perspektiv under perioden 2025-2027.

Om beslut tas att gå vidare med projektet är det förvaltningens bedömning att ett borgensåtagande är rätt finansieringsform. Utöver detta behöver även uppdrag ges till förvaltningen att ta fram och teckna ett borgensavtal mellan Visby Roma H och Region Gotland på de 264 mnkr som anläggningen beräknas kosta. Det är även nödvändigt att nödvändiga prioriteringar görs och annan verksamhet prioriteras ner.

Bedömning

Vid regionfullmäktiges sammanträde 2024-11-18 återremitterades ärendet med ett antal frågeställningar. I och med den här skrivelsen anser förvaltningen att återremissen och dess frågor är besvarade.

Förvaltningen ser att ärendet med ny ishall i Visby har sedan det inleddes tagit ett antal beslut och steg. Följande beslut har tagits – Avsiktsförklaring, nyttjanderättsavtal och genomförandeavtal.

Nästa steg är att avgöra om Region Gotland har ekonomiskt utrymme i driftbudgeten att finansiera den ökade årliga kostnaden och om regionen ska ta en ekonomisk risk för finansieringen av investeringen och i så fall avgöra vilken finansieringsform som är lämplig; lån eller kommunal borgen.

I PwC:s riskanalys nämns att de två risker som placerar sig högst är projektförseningar och kostnadsöverskridanden och politiska och offentliga reaktioner. I rapporten framgår att arenabyggen oftast är högriskprojekt för det offentliga oavsett om det görs i egen regi eller bara med finansiellt stöd. En konkret risk finns att projektet blir dyrare än budgeterat och/eller att driftskostnaderna blir högre än beräknat. Det kan leda till en förväntansbild på att regionen ska rädda föreningen/arenan. Mot bakgrund av detta är det viktigt att i avtal reglera att eventuella kostnadsöverskridanden för byggnationen bärs av föreningen.

Även om föreningen bär risken för kostnadsöverskridanden för byggnationen finns en risk för att det årliga driftstödet behöver öka för att föreningen inte kommer att ha möjlighet att få in intäkter i den omfattning som behövs.

Vad gäller val av finansieringsform för byggnationen finns två alternativ, det ena är att Region Gotland lämnar lån till Visby Roma och det andra är att Region Gotland ställer ut en kommunal borgen så att Visby Roma kan låna själva.

Utifrån de förutsättningar som redogörs för i rapporten från PwC och det som har framkommit under hanteringen av detta ärende, är det tydligt att de risker och de förebyggande åtgärderna i princip är desamma oavsett vilken finansieringsform som väljs.

Det finns en större praxis gällande borgen än lånefinansiering, även om viss rådgivning tappas då tredje part blir involverad. Den minskade rådgivningen behöver hanteras i avtal framöver bland annat vad gäller säkerheter. En fördel med borgen är att Region Gotland då inte behöver ta upp lån som påverkar regionens totala låneutrymme. Det tar inte lika mycket administrativ tid att hantera ett borgensåtagande jämfört med lån. Förvaltningens bedömning är därför att borgen är att föredra jämfört med lån.

Region Gotland har en mycket ekonomiskt utmanande situation. För att uppnå en ekonomi i balans och klara en god ekonomisk hushållning krävs stora anpassningar och effektiviseringar i regionens verksamheter. Därutöver behöver investeringsnivåerna bli väsentligt lägre för att kunna klara av att finansieras och även rymma kostnader för avskrivningar och räntor driftbudgeten.

Dessa förutsättningar sammantaget gör att förvaltningens slutgiltiga bedömning är att det inte är möjligt att genomföra denna satsning ur ett ekonomiskt perspektiv under perioden 2025-2027.

Om besluts tas att gå vidare med projektet är det förvaltningens bedömning att ett borgensåtagande är att lämplig finansieringsform. Utöver detta behöver även uppdrag ges till förvaltningen att ta fram och teckna ett borgensavtal mellan Visby Roma HK och Region Gotland på de 264 mnkr som anläggningen beräknas kosta. Detta kan formuleras i följande beslutsmening:

- Regionfullmäktige ger regiondirektören i uppdrag att ta fram och teckna avtal om borgensåtagande mellan Region Gotland och Visby Roma HK.
- Regionstyrelsens ordförande och regiondirektören ges i uppdrag att underteckna avtalet om borgensåtagande

Det är även nödvändigt att nödvändiga prioriteringar görs och annan verksamhet prioriteras ner för att kunna hantera de ökade driftkostnaderna i form av driftstöd och nyttjanderätt.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att det finns ett antal juridiska aspekter att ta hänsyn till oavsett finansieringsform. En stor del av ärendehanteringens totalt sett har ägnats åt att gå igenom dessa utmaningar. Den övergripande bedömningen är att genomförandet är möjligt men att de olika behandlade aspekterna måste hanteras. Det är förvaltningens bedömning att lånefinansiering till en förening via ett föreningslån är mycket mer framkomligt än ett lån till ett företag och att ett borgensåtagande också är framkomligt juridiskt sett. Detta beroende på den praxis som finnas kring föreningslån och borgen historiskt sett på både och Gotland och nationellt.

Det är även förvaltningens bedömning att om man följer de riktlinjer som nämnts tidigare kring förhållandet kring LOU att LOU inte behöver appliceras, men flaggar för att det trots allt är en samlad bedömning av projektet som helhet. Med följda riktlinjer minimeras den risken, även om den inte elimineras då det är en samlad bedömning i slutändan. Det är även förvaltningens bedömning att risken att det uppfyller de fyra kriterierna för statsstöd är minimerad, en bedömning vi delar med andra kommuner. Det grundar sig även på två domar i Europeiska kommissionen angående upplägg och finansiering av en arena i Uppsala och Köpenhamn där kommunen har varit medfinansier, men även i vikten att hålla lån och borgen på marknadsmässiga grunder. Det är dock också värt att notera att liknande upplägg i sin helhet inte har varit juridiskt prövat tidigare.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att en investering i en ny ishall medför högre årliga kostnader för Region Gotland. Det är oberoende om det är lånefinansiering eller ett

borgensåtagande. Beroende på slutlig investeringsutgift, upplåningsränta, borgensavgift och avskrivningskostnader beräknas kostnaden att öka med cirka 17 miljoner kronor per år. Om lånefinansiering sker påverkas balansräkningen och det totala låneutrymmet. Omprioriteringar kommer att behöva göras av övriga investeringar. Att låna 264 miljoner kronor medför en ökad exponering för ränterisk. Vid ett borgensåtagande påverkas inte Region Gotlands låneskuld eller investeringsmöjligheter utifrån det perspektivet. Samhällsekonomiskt kan den nya ishallen komma att ha ett positivt utfall på besöksnäringen eftersom den kan ta emot större evenemang. Utifrån det ekonomiska läget i Region Gotland är bedömningen att det nu inte är möjligt att genomföra en satsning på en ny ishall/eventemangsarena.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att en ny ishall i Visby med dubbla isytor skulle ge ytterligare möjlighet till aktivitet till barn och unga inom de idrotter som utförs på is. Region Gotlands har i sin Fritidsplan ett mål att öka andelen barn och unga som rör sig minst en timme per dag. Utökad isyta i Visby skulle gå mot målpuppfyllelse på det målet

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att traditionellt sett är ishockey en idrott som har en övervägande del killar som utövare, men det pågår ett arbete nationellt att öka andelen tjejer inom ishockey och en utökad yta för ishockey skulle sannolikt kunna fortsätta att driva på den processen lokalt. En ny ishall skulle däremot även kunna ge utrymme även för konståkning, en idrott som har en övervägande del tjejer som utövare. Det kommer även att finnas utrymme för bägge verksamheterna att utvecklas mot att vara mer jämställda inom respektive idrott om isytorna utökas

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att en ny ishall bör placeras i Visby. Utifrån ett verksamhetsperspektiv är det i Visby som behovet är störst och sett till spridningen av isytor på Gotland är den god med ishallar i Hemse och Slite, något som är i linje med Region Gotlands strategi kring ”Ett långsiktigt hållbart serviceutbud på Gotland 2019-2030” som säger att det ska vara tre ishallar på Gotland

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att en ny ishall, även om det finns påverkan med transporter och dylikt under uppförande, anammar ny teknik som ger en lägre miljöpåverkan på driften än äldre anläggningar.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Per Wallstedt, fritidsstrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande med hänvisning till att förvaltningen behöver ta fram ytterligare beslutsformuleringar.

Ordföranden ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Riskanalys Lånefinansiering 2024-12-20

Bilaga 2. Riskanalys och genomgång borgensförbindelse 2025-04-22

Bilaga 3. Skrivelse Visby Roma HK 2025-04-08

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-15

RS AU § 180

Remiss. Publiken i fokus – reformer för ett starkare filmland (SOU 2025:24)

Ärendenummer: RS 2025/1010

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Föreslaget yttrande inges till Kulturdepartementet som svar på remissen.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen har skrivit ett remissvar på betänkandet Publiken i fokus – reformer för ett starkare filmland. Förslaget är att Region Gotland ställer sig bakom stora delar av betänkandet, men gör medskick bland annat kring att de nationella målen gällande barn och unga och film i hela landet ses över.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att betänkandet är välskrivet och djupgående och anser att utmaningarna med finansieringen inom svensk film kräver de förslag som utredarna pekar på. Införandet av ett nationellt filmarvscentrum är likaså det positivt och kommer att öka tillgängligheten till den rika svenska filmen genom tiderna. Förslaget är att Region Gotland ställer sig bakom förslagen 11.3 till 11.9, med mindre kommentarer.

Regionstyrelseförvaltningen gör samtidigt bedömningen att utredningen – med ambitionen att även förändra de nationella filmpolitiska målen och tydliggöra Filminstitutets roll – brister på ett antal punkter.

Det finns en avsaknad av förslag och tankar kring arbetet med barn och unga och regionernas och kommunernas roll i filmlandskapet. Det nuvarande målet ”barn och unga har goda kunskaper om film och rörlig bild och ges möjligheter till eget skapande” ersätts med det kulturpolitiska målet ”särskild vikt ska läggas vid barns och ungas rätt till kultur”. Med tanke på hur stor del av ungas vardag går åt till att konsumera rörlig bild, menar regionstyrelseförvaltningen att arbetet med filmkunnighet (som en del av medie- och informationskunnighet) behöver lyftas till ett eget filmpolitiskt mål, där det är lika viktigt med det egna skapandet och förmågan till källkritik som en del av filmförståelsen som att se på och samtala om film utifrån ett konstnärligt perspektiv. Det går att göra kopplingar mellan film, medie- och informationskunnighet i landet och Sveriges civila beredskap.

Regionstyrelsen vill även passa på att i yttrandet framföra att en svensk filmpolitik bör vara nationell och inte enbart statlig och att det därmed är viktigt att även stärka den regionala filmen i landet (som är en del av kultursamverkansmodellen). Filmen bör vara levande i hela landet, vilket även

kräver resurser till regionerna och att inte uppräkningsarna till kultursamverkansmodellen uteblir.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Paola Ciliberto, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-20

RS AU § 181 Direktmarkanvisning Ishall

Ärendenummer: RS 2024/1109

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelsen godkänner upprättat markanvisningsavtal med Visby Roma Hockey avseende upplåtelse av mark med tomträtt inom idrotts- och rekreationsområdet på Visborg för nybyggnation av ishall.

Sammanfattning

Regionstyrelsen beslutade om direktmarkanvisning till Visby Roma Hockey 2024-10-24, § 340. Regiondirektören fick även i uppdrag att utreda, sammanställa och till regionstyrelsen lägga fram förslag på placering av ny ishall inom aktuellt område i Visborg.

Regionstyrelsen beslutade 2025-03-04, § 82 att ge regiondirektören i uppdrag att teckna markanvisningsavtal med Visby Roma Hockey avseende upplåtelse av mark med tomträtt inom idrotts- och rekreationsområdet norr om arenahallen, Ica Maxi arena, i Visborg för nybyggnation av ishall.

Figur 1. Område som byggherren önskar få markanvisning på för byggnation av en ishall. Fastigheterna Visby Visborg 1:23 och Visby Visborg 1:9 berörs. Områdets utformning specificeras i markanvisningsavtalet och fastställs genom kommande lantmäteriförrättning.

För att säkerställa att byggherren följer de skyddsåtgärder som behövs, vidtas kravställningar kopplade till utbyggnad och drift av den tänkta ishallen till följd av de utmaningar platsen medför. Kravställningarna i markanvisningsavtalet har tagits fram i dialog med VA-avdelningen.

Markanvisningsavtalet reglerar i huvudsak följande:

- Markanvisningen och därmed optionen är giltig i två år från det datum då regionstyrelsen beslutar om godkännande av markanvisningsavtalet.

- Marken ska upplåtas med tomträtt. Tomträttsavgälden ska beräknas utifrån ett värde om 750 kr/kvm BTA.
- Tomträttsavtal tecknas först efter det att bygglov erhållits och finansiering av projektet kunnat redovisas.
- Krav gentemot byggherren att i bygglovsansökan redogöra för omhändertagande av dagvatten inom den markanvisade fastigheten. Samtlig vatten- och avloppshantering ska ske i enlighet med Region Gotlands dagvattenhandbok.
- Byggherren ska bidra till de gemensamma anläggningarna genom att bekosta erforderligt antal parkeringsplatser med infartsväg och gång – och cykelväg som krävs för tillkomsten av ishallen.
- Ett markgenomförandeavtal med tillhörande genomförandeplan ska före det att tomträttsavtal godkänns redovisa ett förslag för projektets genomförande.
- Reglering av kostnader kopplade till genomförande sker i kommande markgenomförandeavtal mellan parterna.

Ett markanvisningsavtal innebär en option för Visby Roma Hockey AB att, efter godkänt bygglov och redogjord finansiering av projektet, teckna tomträttsavtal för aktuellt markområde och därefter genomföra projektet. Markanvisningsavtalet ger båda parter möjlighet att avbryta samarbetet om projektet inte visar sig vara genomförbart på ett godtagbart sätt för att uppnå huvudsyftet med markanvisningen, det vill säga en ny ishall på Visborg.

Bedömning

Att utveckla idrottsområdet inom den nya stadsdelen Visborg är av stort intresse för allmänheten, både idag och i framtiden, och för att åstadkomma den levande stadsdel som Visborg är tänkt att bli.

Mot bakgrund av ovanstående anser samhällsbyggnadsförvaltningen att samarbetet med Visby Roma Hockey bör fortsätta genom godkännande av föreliggande markanvisningsavtal. En förutsättning för framtida tecknande av tomträttsavtal är att föreningen har finansiering klar för projektet.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Markanvisning genom direktanvisning kan användas när det är bästa sättet att uppnå de mål som regionen har. Flera av regionens mål bedöms uppfyllas vid uppförande av en ny ishall. Förslag till beslut stämmer överens med Region Gotlands riktlinjer för markanvisnings- och exploateringsavtal.

2. Ekonomiskt perspektiv

En markanvisning med byggnation avseende ishall på Visborg kommer innebära ett omfattande behov och en prioritering av utbyggnad av infrastruktur bland annat för att säkerställa tillräckliga tillfartsvägar till hela

Visborgsområdet. Beslutad exploateringsplan och budget 2025-2029 för Stadsutveckling Visborg visar på investeringskostnader på cirka 80 miljoner kronor för utbyggnad av Sandhedsvägen. Därtill kommer ett behov av utbyggnad av gång- och cykelvägar till idrottsområdet. Kostnader för att ta fram utredningar för detta samt lantmåteriförrättningar tillkommer. Intäkterna i form av tomträttsavgäld samt anläggande av gemensamma anläggningar såsom parkering, gc-vägar etc. regleras i markanvisningsavtalet. Intäkterna kommer inte täcka kostnaderna för nödvändiga angränsande anläggningar. Till grund för tomträttsavgälden ligger fastighetsvärdering utförd av oberoende värderingsman. Avgälden blir efter tecknande av tomträttsavtal en årlig intäkt för regionen under en lång tid framåt.

3. Barnperspektiv

En ny ishall på Visborg är viktig för att Gotlands issporter ska fortsätta växa och utvecklas. Många barn och ungdomar utövar sport på is och får med denna etablering bättre förutsättningar för en god och trygg träningsmiljö med tillräckliga istider, både genom fler istider i en ny hall, samt genom avlastning av redan befintliga hallar. Bedömningen är att åtgärden är att anse som positiv ur ett barnperspektiv.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ishockey utövas av en stor andel pojkar. Konståknigen som utövas av en stor andel flickor har under en längre tid varit lidande av bristande istider. En etablering av ny ishall med dubbla isytor så som Visby Roma Hockey föreslår ger positiva effekter när det gäller tillgången till en god och trygg träningsmiljö. Bedömningen är att åtgärden kan ses som positiv ur ett jämställdhetsperspektiv.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Försiktighetsåtgärder behöver tillämpas i samband med byggnadsskedet. Detta framgår ur framtaget och förhandlat markanvisningsavtal.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Evelina Egdahl, mark- och exploateringsingenjör, och Anna Rieem, projektchef, samhällsbyggnadsförvaltningen.

Saga Carlgren (V) yrkar, med instämmande av Maya Arfvidson (MP), att inte godkänna markanvisningsavtal eftersom utrymme för finansiering för ishallen inte finns i Region Gotlands ekonomi de närmaste åren. Arbetet bör pausas tills finansiering är möjligt.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningen förslag och Sagas Carlgrens yrkande och finner att regionstyrelseförvaltningens förslag vinner bifall.

Protokollsanteckning

Johan Malmros (C) anmäler protokollsanteckning:

Centerpartiet ser att platsen är lämplig för en ny ishall och att Visby Roma Hockey är en seriös aktör att samarbeta med i frågan, och bör tilldelas marken. Regionen kan och bör bidra till finansieringen av ny ishall, men det kräver att de risker som pekats i projektet ut kan minskas, och att en långsiktigt hållbar finansiering säkras utan att andra viktiga verksamheter trängs undan. Vi vill se ett genomtänkt upplägg som håller över tid.

Beslutsunderlag

Direktmarkanvisning Ishall Visby Visborg 1:9, 2024-02-23

Ansökan tomträttsavtal, 2024-04-15

Yrkan om område för direktanvisning, 2025-01-10

Värdeutlåtande, 2025-03-12

Markanvisningsavtal undertecknat av Visby Roma 2025-05-19

SBF MEX tjänsteskrivelse, 2025-05-16

RS AU § 182 Fullgjord avsiktsförklaring Svenska Studenthus/K2A

Ärendenummer: RS 2023/2249

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Informationen tas emot.
- Regionstyrelsen beslutar att förklara avsiktsförklaringen med Svenska Studenthus som fullgjord.
- Regionstyrelsen beslutar att förklara ramavtalet med Svenska studenthus som förfallet.

Sammanfattning

Den 25 oktober 2018 beslutade regionstyrelsen om att ingå en avsiktsförklaring med Svenska Studenthus Holding AB i syfte att verka för ett ökat byggande av studentbostäder i Visby, RS § 278 2018-10-25. Avsiktsförklaringen hänvisar till mark utpekad inom vad som refereras till som "gluggutredningen" som samhällsbyggnadsförvaltningen tog fram under 2018 på uppdrag av dåvarande ledningskontoret. Vidare står det i avsiktsförklaringen att om Svenska Studenthus inte kan erhålla en markanvisning inom någon av de markytor som utpekats i "gluggutredningen", så ska Region Gotland verka för att erbjuda alternativ mark. Avsiktsförklaringen har ingen angiven giltighetstid.

Den 27 maj 2020 beslutade regionstyrelsen om direktanvisning av mark inom stadsutvecklingsprojekt Visborg till Svenska Studenthus Holding AB samt om godkännande av ramavtal rörande samverkan för detaljplaneläggning och efterföljande exploatering med samma part, RS § 147 2020-05-27. Giltighetstiden för ramavtalet gick ut 2022-12-31.

Den 29 september 2021 beslutade regionstyrelsen om att direktanvisa fastigheten Visby Korpralen 1 till Svenska Studenthus, RS § 278 2021-09-29. Förvaltningen upprättade markanvisningsavtal och tomträttsavtal som godkändes av regionstyrelsen den 27 oktober 2021, RS § 331 2021-10-27. Den 24 mars 2022 beslutade regionstyrelsen att godkänna att K2A Studenthus i Visby AB inträder i stället för Svenska Studenthus som part i gällande markanvisningsavtal och tomträttsavtal avseende Visby Korpralen 1, RS § 56 2022-03-24.

Det framgår inte från det ramavtal och markanvisningsavtal som efterföljer den ursprungliga avsiktsförklaringen om Region Gotland menar att avsikten om samverkan i syfte att möjliggöra byggandet av studentbostäder i enlighet med avtalet är fullgjort, varför ett formellt ställningstagande om detta föreslås för regionstyrelsen.

Bedömning

Det är nödvändigt för tydlighet inom projektet stadsutveckling Visborg och för mark- och exploateringsverksamheten att regionstyrelsen beslutar om ett formellt ställningstagande kring avsiktsförklaringen och det utgångna ramavtalet som är tecknat med Svenska Studenthus Holding AB.

Från den serie av beslut som fattats om avsiktsförklaring, ramavtal och markanvisningar, kan det utläsas att studentbostäder inom mark som ingår i projektet Stadsutveckling Visborg var menat som den långsiktiga lösningen för bostadsförsörjning av studentbostäder och att markanvisningen avseende Visby Korpralen 1 avsåg en kortsiktig lösning, för såväl tillfälliga som permanenta studentbostäder. För Visby Korpralen 1 så pågår det detaljplaneläggning som avser möjliggöra för såväl studentbostäder som ordinarie bostäder.

Samtliga avtal, förutom tomträttsavtalet, som tecknats med Svenska Studenthus eller K2A, är intentions- eller optionsavtal och har i och med det ingen rättsverkan. Avtalen syftar till att tydliggöra parternas intentioner om samverkan respektive förhandling om detaljplaneläggning samt upplåtelse eller överlåtelse av mark som Region Gotland äger. Genom markanvisning, tomträttsupplåtelse och pågående detaljplaneläggning av Visby Korpralen 1 har Region Gotland verkat för att erbjuda annan mark varför avsikten med det ursprungliga avtalet kan förklaras fullgjort.

Ramavtalet avseende mark inom Stadsutveckling gick ut 2022-12-31, förvaltningen gör bedömningen att det inte finns planeringsförutsättningar att teckna ett nytt ramavtal avseende ändamålet. Vidare menar förvaltningen att den mark som Region Gotland äger inom projektet bör markanvisas i konkurrens på öppen marknad när det bedöms möjligt inom projektet.

Förvaltningen föreslår att regionstyrelsen beslutar att informationen tas emot samt att avsiktsförklaringen med Svenska Studenthus AB förklaras som fullgjord och att ramavtalet förklaras förfallet och därmed inte ska förnyas.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att berörd avsiktsförklaring och ramavtal är intentionsavtal och därmed inte har någon rättsverkan. Förslag till beslut är ett ställningstagande för Region Gotland med avsikt att tydliggöra att intentionsavtalen inte kan återopas efter regionstyrelsens beslut. Eftersom detta ställningstagande görs ensidigt har motparterna Svenska Studenthus och K2A inte har hörts i ärendet.

2. Ekonomiskt perspektiv

Berörd avsiktsförklaring och ramavtal reglerar inte storlek på möjlig intäkt från framtida upplåtelse eller överlåtelse av mark. Vidare är Region Gotland inte förpliktande några ekonomiska åtagande för vare sig avtalens fullgörande eller upphörande.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Alexander Sorby Haddad, enhetschef, samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

RS § 278 2018-10-25

RS § 147 2020-05-27

RS § 278 2021-09-29

RS § 331 2021-10-27

RS § 56 2022-03-24

Ramavtal rörande samverkan om detaljplanläggning och efterföljande exploatering inom delområde A, Vädursgatan daterad 2020-05-27

Markanvisningsavtal rörande Visby Korpralen 1 daterad 2021-10-27

Avsiktsförklaring daterad 2018-10-25

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-16

RS AU § 183 Återrapportering. Försäljning av fastigheter

Ärendenummer: RS 2019/939

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Informationen tas emot
- Uppdrag RS § 270 2019-09-18 förklaras avslutat.

Sammanfattning

Den 18 september 2019 beslutade regionstyrelsen om att undersöka möjligheterna till försäljning av fastigheterna Othem Rapphönan 5, Hogrän Vismaränge-Langfångskog 1:2 och Klinte Strands 1:164, vilket vid tidpunkten låg inom styrelsens reglemente att besluta om. Ärendet flyttades 2024 över från regionstyrelseförvaltningen till samhällbyggnadsförvaltningen.

I dagsläget görs bedömningen att en försäljning av ovanstående fastigheter ej längre är aktuellt. Mot bakgrund av detta föreslås att regionstyrelsen tidigare beslut (RS § 270 2019-09-18) avslutas.

Bedömning

Numera är det tekniska nämnden som är beslutande politiskt organ avseende försäljningsuppdrag och verkställande upp till ett värde om 10 miljoner kronor enligt 2 § 7 pkt. tekniska nämndens reglemente.

Byggnaden belägen inom Othem Rapphönan 5 hyrs av fastighetsförvaltningsavdelningen ut till socialförvaltningen, varför den inte längre är aktuell för försäljning.

Tekniska nämnden har tidigare fattat beslut om att det inte finns förutsättningar att genomföra en försäljning av fastigheten Klinte Strands 1:164, TN § 176 2022-10-27. För att möjliggöra en försäljning av fastigheten behöver det först genomföras en detaljplaneändring eller ett infrastruktursprojekt. Då det kringliggande gatuutrymmet till stora delar är beläget inom fastigheten och mark som enligt detaljplan är utlagt som kvartersmark för bostäder och kontor.

Figur ortofoto avseende fastigheten Klinte Strands 1:164

Hogrän Vismaränge-Langfångskog 1:2 försålles 2025, TN § 9 2025-01-22.

Förvaltningen gör bedömningen att beslut, RS § 270 2019-09-18, alltjämt är gällande och föreslår regionstyrelsen att uppdraget formellt avslutas.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att förslag till beslut stämmer överens med gällande reglementen.

2. Ekonomiskt perspektiv

Ej aktuell.

3. Barnperspektiv

Ej aktuell.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuell.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuell.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuell.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Alexander Sorby Haddad, enhetschef Mark- och exploateringsenheten, samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsen 2019-09-18, § 270

Tekniska nämnden 2025-01-22, § 9

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-15

RS AU § 184 Information. Markstrategi

Ärendenummer: RS 2025/974

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Region Gotlands förvaltningar upprättar återigen verksamhetsplaner som tas fram utifrån Region Gotlands mål och budget. Planerna innehåller bland annat regionfullmäktiges prioriteringar, regionfullmäktiges mål, ekonomiska förutsättningar samt nämndspecifika uppdrag. Vidare identifiera planerna ett antal insatser för verksamheternas planering.

För samhällsbyggnadsförvaltningen är en av insatserna, för perioden 2025-2029, att ta fram en markstrategi i syfte att stärka och möjliggöra kommunens framtida utveckling genom ett strategiskt och långsiktigt arbete med kommunens markägande. Markstrategin avser att visa den långsiktiga inriktningen för det regionens markinnehav och ska säkerställa att regionen har tillräckligt med mark för att kunna växa och utvecklas. Syftet är också att redogöra för vilka strategier, riktlinjer och-/eller andra styrande dokument som gäller för kommunens mark och markförsörjning.

Upprättande och genomförande av en markstrategi berör följande fora:

- Regionfullmäktig avseende beslut rörande strategier, policys och vissa riktlinjer.
- Regionstyrelsen avseende beslut rörande exploatering och tidsbegränsade markoptioner, så kallat markanvisning.
- Miljö- och byggnämnden så som plan- respektive bygglovsmyndighet.
- Tekniska nämnden så som fastighetsägare och som huvudman för allmänna anläggningar så som gator, parker och kommunala VA-anläggningar.

Det saknas i dagsläget personella och ekonomiska förutsättningar för att på ett fullgott sätt driva arbetet med en markstrategi. Därför har förvaltningen under våren 2025 fått stöd av Bidragsbyrån att ansöka om bidragsmedel för en policylabb om hållbar markanvändning som ett samarbete med Uppsala Universitet Campus Gotland. Om ansökan om bidragsmedel beviljas kommer arbetet med framtagande av en markstrategi och där tillhörande riktlinjer att samordnas i ett större sammanhang som ett projekt kallat *Strategi för ansvarsfull och mångfunktionell markanvändning*.

Projektet syftar till att utveckla metoder och strategier för en mer hållbar markanvändning genom samverkan mellan Region Gotland, Uppsala Universitet Campus Gotland och andra relevanta intressenter. Fokus ligger på

att integrera ekologiska, ekonomiska och sociala aspekter för att förbättra utveckling av mark och minska negativ miljöpåverkan. Förväntade resultat inkluderar konkreta rekommendationer för markanvändning, verktyg för beslutsfattare samt policyförslag som stöder en mer hållbar utveckling. Projektet ska bidra till att navigera i de många målkonflikter som präglar markanvändningen på Gotland. Beslut om ansökan om bidragsmedel väntas under oktober 2025 och vid positivt besked förväntas projektet att initieras under första kvartalet 2026.

Bedömning

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Markstrategin ska godkännas av regionfullmäktige och därav beredas via regionstyrelsen.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att det är positivt om upprättandet av en markstrategi och tillhörande riktlinjer kan finansieras genom bidragsmedel. Ansökan avser kostnader för personal, konsulter och licenser m.m., övriga direkta kostnader inkl. resor och indirekta kostnader.

3. Barnperspektiv

Ej aktuell

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuell

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

En aktiv markpolitik är viktigt för att främja både stads- och landsbyggdutveckling varför där är nödvändigt att en markstrategi och där tillhörande riktlinjer upprättas.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att det föreslagna projektet har ett tydligt klimat och miljöfokus för att främja en hållbar markanvändning och aktiv markpolitik inom Region Gotland.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Alexander Sorby Haddad, enhetschef, samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Ansökan Formas daterad 2025-04-09

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-06

RS AU § 185 Avsiktsförklaring avseende markanvisning

Ärendenummer: RS 2025/44

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna upprättad avsiktsförklaring för del av fastigheten Roma Kloster 1:193 med Miljö i Roma AB.

Sammanfattning

Regionstyrelsen beslutade 2025-04-01 (RS § 135) att ge regiondirektören i uppdrag att upprätta en avsiktsförklaring om markanvisning för del av fastigheten Roma Kloster 1:193 med Miljö i Roma AB. Avsiktsförklaringen avser utveckling av verksamhetsmark för företagssymbios angränsande Roma samhälle på mellersta Gotland.

För verkställande av beslut har en avsiktsförklaring upprättats med motparten vilken regionstyrelsen föreslås godkänna.

Bedömning

Förvaltningens bedömning är att avsiktsförklaringen är upprättad i enlighet med regionstyrelsen beslut och föreslår att styrelsen beslutar att godkänna upprättad avsiktsförklaring för del av fastigheten Roma Kloster 1:193 med Miljö i Roma AB.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Enligt Region Gotlands reglemente för regionstyrelsen beslutar styrelsen, enligt 9 § 6 pkt. i ärenden om tidsbegränsade markoptioner.

Avsiktsförklaringen är upprättad i enlighet med Region Gotlands riktlinjer för markanvisnings- och exploateringsavtal.

Förslag till beslut avser verkställande av regionstyrelsen beslut RS § 135 2025-04-01.

2. Ekonomiskt perspektiv

Förslag till beslut kommer, om markanvisningen kan genomföras, att generera en intäkt för Region Gotland avseende framtida upplåtelse eller överlåtelse av berört markområde.

För genomförandet av en framtida detaljplan kommer en kommunal ekonomi krävas avseende utbyggda av allmänna anläggningar. Delar av den kostnaden kommer åläggas byggherren enligt reglerna om exploateringsbidrag i 6 kap. 40 § Plan- och bygglagen.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att förslag till beslut är positivt ur ett landsbygdsperspektiv då det möjliggör för verksamhetsmark och arbetstillfällen på landsbygden.

Samtidigt kan bortfallet av produktiv jordbruksmark få en negativ inverkan på de areella näringarna i området.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att i ianspråktaganden av produktiv jordbruksmark kan ha en negativ inverkan ur ett klimat- och miljöperspektiv. I sin framställan framhåller bolaget att behovet av mark är en del för att kunna leva upp till de mål som finns i respektive bolag vad gäller klimatavtryck och cirkulära flöden. Detta är inget som Region Gotland kan säkerställa genom avtal utan förutsätter frivilliga åtaganden från respektive bolag.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Alexander Sorby Haddad, enhetschef, samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsen 2025-04-01, § 135

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-06

RS AU § 186 Exploateringsavtal gällande Östergarn Gutenviks 2:33

Ärendenummer: RS 2024/1630

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna upprättat exploateringsavtal för fastigheten Östergarn Gutenviks 2:33.

Sammanfattning

Ett detaljplaneförslag finns upprättat för fastigheten Östergarn Gutenviks 2:33. Planförslaget har varit på granskning och förslaget har justerats inför antagande som beräknas ske av miljö- och byggnämnden under det andra kvartalet 2025. Planen syftar till att ändra markanvändningen på Östergarn Gutenviks 2:33 från parkmark till bostadsändamål för att möjliggöra fem nya småhustomter.

Syftet med tecknandet av nu aktuellt exploateringsavtal är att uppnå ett effektivt och ändamålsenligt genomförande av detaljplanen för området, samt att reglera exploatörens respektive Region Gotlands åtaganden och kostnadsansvar.

Exploateringsavtalet reglerar i huvudsak följande:

- Detaljplanen medför att fem småhusfastigheter kommer att styckas av, samt att gemensamhetsanläggningar för naturmarken och tillfartsvägen kommer att bildas. En marksamfällighet kommer att utgöra planområdet som är utlagt som allmän plats.
- Vatten och avlopp kommer anslutas via Nyhagen vatten och avlopp AB, alternativt via en gemensamhetsanläggning. En gemensamhetsanläggning för dagvattenlösningen ska inrättas. Dagvattenanläggningen ska utgöras av ett svackdike samt infiltration.
- Ett vite kommer att tas ut för vad det uppskattningsvis kommer att kosta att anlägga vatten- och avloppsanläggningar, dagvattenanläggningar samt för den uppskattade förrättningskostnaden.
- En bankgaranti kommer att tas ut för samma summa som vitena.
- Exploateringsavtalet får inte överlåtas utan regionens skriftliga medgivande.

Bedömning

Förvaltningen gör bedömningen att regionstyrelsen kan besluta att godkänna exploateringsavtalet.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att exploateringsavtalet är upprättat i enlighet med gällande riktlinjer för markanvisnings- och exploateringsavtal och i övrigt har stöd i aktuell lagstiftning.

2. Ekonomiskt perspektiv

Det är exploatören som ska bekosta hela plangenomförandet samt anläggningarna som är förknippade med genomförandet. Detaljplanen har enskilt huvudmannaskap och ingen regionägd mark ingår vilket medför att planen heller inte föranleder någon kostnad för Region Gotland.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att genomförandet av detaljplanen bidrar till bostadsbebyggelse på landsbygden.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Alexander Sorby Haddad, enhetschef, samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Exploateringsavtal med bilagor, daterat 2025-04-24

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-13

RS AU § 187 Exploateringsavtal gällande Salthamn

Ärendenummer: RS 2025/1220

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna upprättat exploateringsavtal för fastigheterna Gotland Lummelunda Överstekvarn 1:67 mfl.

Sammanfattning

Ett detaljplane förslag finns upprättat för fastigheterna Lummelunda Överstekvarn 1:67 m.fl. Planförslaget har varit på granskning och förslaget har justerats inför antagande som beräknas ske av miljö- och byggnämnden under andra kvartalet 2025. Planen syftar till att möjliggöra bebyggelse av 22 stycken småhusomter i området angränsande till Salthamn och en utveckling av pågående uthyrningsverksamhet.

Syftet med tecknandet av nu aktuellt exploateringsavtal är att uppnå ett effektivt och ändamålsenligt genomförande av detaljplanen för området, samt att reglera exploatörens respektive Region Gotlands åtaganden och kostnadsansvar.

Exploateringsavtalet reglerar i huvudsak följande:

- Detaljplanen medför att 22 stycken småhusfastigheter kommer att styckas av, samt att gemensamhetsanläggningar för naturmark och tillfartsväg kommer att bildas. En marksamfällighet kommer att utgöra planområdet som är utlagt som allmän plats.
- Vatten och avlopp kommer anslutas via Salthamn vatten och avlopp AV (SVB), alternativt via en gemensamhetsanläggning.
- En gemensamhetsanläggning för naturmarken kommer att bildas för att reglera skötsel och bevarande av de gröna värdena.
- Ett vite kommer att tas ut för vad det uppskattningsvis kommer att kosta att anlägga vatten- och avloppsanläggningar, geotekniska säkerhetsåtgärder samt för den uppskattade förrättningskostnaden.
- En bankgaranti kommer att tas ut för samma summa som vitena.
- Exploateringsavtalet får inte överlåtas utan regionens skriftliga medgivande.

Bedömning

Förvaltningen gör bedömningen att regionstyrelsen kan besluta att godkänna exploateringsavtalet.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att exploateringsavtalet är upprättat i enlighet med gällande riktlinjer för markanvisnings- och exploateringsavtal och i övrigt har stöd i aktuell lagstiftning.

2. Ekonomiskt perspektiv

Det är exploatören som ska bekosta hela plangenomförandet samt anläggningarna som är förknippade med genomförandet. Detaljplanen har enskilt huvudmannaskap och ingen regionägd mark ingår vilket medför att planen heller inte föranleder någon kostnad för Region Gotland.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att genomförandet av detaljplanen bidrar till bostadsbebyggelse på landsbygden.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Alexander Sorby Haddad, enhetschef, samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Exploateringsavtal med bilagor, daterat 2025-05-16

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-19

RS AU § 188 Uppdrag. Förutsättningar, planering och förslag till tematiskt tillägg för energi till Översiktsplan Gotland 2040

Ärendenummer: RS 2025/513

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

I samband med att regionfullmäktige antog Översiktsplan Vårt Gotland 2040, 2025-02-17, § 9 fick regionstyrelsen i uppdrag att ta fram förutsättningar och förslag till tematiskt tillägg för energi till den nya översiktsplanen. Uppdraget ska återrapporteras till regionstyrelsen den 18 juni 2025.

Under föregående informationstillfälle beslutade regionstyrelsen den 22 april, RS § 188, att tillföra en politisk referensgrupp i form av utökad RSAU-grupp till processen för tematiskt tillägg. Mot bakgrund av detta ser förvaltningen ett behov av fortsatt dialog om processen framåt för arbetet med det tematiska tillägget för energi.

Denna återrapportering omfattar inte hela uppdraget. Ett antal förutsättningar har förändrats sedan uppdraget gavs vilket innebär att det inte har varit möjligt för förvaltningen att ta fram det efterfrågade underlaget till regionstyrelsens sammanträde den 18 juni 2025. Bl.a. inväntar förvaltningen slutgiltigt besked från Energimyndigheten gällande den ansökan som gjordes med hjälp av Region Gotlands ”bidragsbyrå” för energiplanering på Gotland.

Energimyndigheten lät i slutet av april meddela att Region Gotlands projektförslag gick vidare i det första urvalet. Detta innebär en fortsatt möjlighet att utveckla projektförslaget tillsammans med Energimyndigheten inför ett slutgiltigt besked om finansiering. Därefter har en första avstämning skett tillsammans med Energimyndigheten i form av ett uppstartsmöte 2025-05-13. Förvaltningen arbetar nu tillsammans med Region Gotlands ”bidragsbyrå” för att justera projektförslaget i enlighet med Energimyndighetens synpunkter och kommer att lämna in ett reviderat förslag som senast den 30 juni 2025. Energimyndigheten väntas därefter fatta ett slutgiltigt besked om finansiering efter sommaren 2025.

Energimyndighetens beslut om finansiering för ansökan gällande energiplanering kommer vara av vikt i det fortsatta arbetet med det tematiska tillägget, bl.a. gällande val av avgränsning.

Vidare har Energimyndigheten låtit meddela att de i egenskap av riksintressemyndighet för energi (energiproduktion och distribution) har för avsikt att samråda om nya riksintresseområden som kommer att beröra

Gotlands geografiska område. Samrådet planeras till sommaren 2025 och eventuella beslut om nya riksintresseområden som kan följa av Energimyndighetens samråd kommer vara av vikt i det fortsatta arbetet med det tematiska tillägget för energi.

Det fortsatta arbetet med att ta fram förutsättningar och förslag till tematiskt tillägg behöver således bl.a. invänta besked om finansiering samt nya riksintresseområden för energi från Energimyndigheten.

Mot bakgrund av förändrade förutsättningar samt att information av vikt för fortsatt framdrift i arbetet väntas först till efter sommaren 2025, ser förvaltningen ett behov av att återkomma vid ett senare tillfälle för återrapportering av hela uppdraget.

Bedömning

En återrapportering av uppdraget kan inte ges fullt ut i dagsläget. Först efter slutgiltigt besked från Energimyndigheten både i form av beslut kring projektfinansiering och i form av reviderade riksintresseanspråk kan ramar för direktiv, resurssättning och ansvarsfördelning sättas. Även resultat från det pågående projektet FRAMAT är av betydelse för uppdraget. Förvaltningen ber därför att få återkomma till regionstyrelsen när sådana besked finns, vilket preliminärt bedöms kunna ske till efter sommaren 2025.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Jenny Sandberg, projektledare och Max Sundberg Wallman, planarkitekt, samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-19

RS AU § 189 En hållbar och inkluderande arbetsmarknad för alla

Ärendenummer: RS 2025/1237

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Sammanfattning

Region Gotland befinner sig i ett strukturellt skede där både demografiska och arbetsmarknadsmässiga förändringar ställer nya krav på effektiv kompetensförsörjning, social inkludering och minskad arbetsmarknadsexkludering. Samtidigt rapporterar arbetsgivare återkommande rekryteringssvårigheter medan grupper med svag arbetsmarknadsförankring fortsatt står långt ifrån arbetsmarknaden.

I detta sammanhang har Gotland Forward, Finsam Gotland och regionala verksamheter som Jobbvägen och Matcha kompetensen utvecklat evidensbaserade och målgruppsanpassade arbetssätt för ökad etablering. Rapporten sammanställer lärdomar och analyserar fyra organisatoriska scenarier för genomförandet av framtidens arbetsmarknadspolitik på Gotland, med fokus på målgrupp, genomförande, samverkan och hållbarhet.

Fyra organisatoriska scenarier presenteras:

- 1) Egen regi i ordinarie förvaltningsstruktur.
- 2) Egen regi med IOP-baserad komplettering.
- 3) Komplementärt kommunalt arbetsmarknadsbolag
- 4) Samägt arbetsmarknadsbolag mellan Region Gotland och näringslivet.

Scenario 2 – där ordinarie kommunal arbetsmarknadsverksamhet kombineras med idéburet offentligt partnerskap – bedöms som det enklaste genomförbara, mest träffsäkra och inkluderande alternativet på kort sikt. Scenario 4 – ett samägt arbetsmarknadsbolag med näringslivet – bedöms som den långsiktigt mest systemförändrande lösningen med högst potential till strukturell träffsäkerhet och verksamhetsmässig skaleffektivitet.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår därför att scenario 2 antas som färdväg när projekt Gotland Forward avslutas, med en tydlig politisk inriktning mot scenario 4. På så vis kan fungerande metoder överföras till permanent struktur, samtidigt som en stegvis rörelse mot ett mer integrerat och inkluderande arbetsmarknadssystem inleds.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att en stegvis implementering av scenario 2 i form av offentlig huvudstruktur med kompletterande idéburet offentligt partnerskap utgör det enklast genomförbara och mest träffsäkra alternativet i

nuläget. Detta möjliggör att dokumenterat effektiva metoder från Gotland Forward kan permanentas med bibehållen målgruppsrelevans och arbetsgivarlogik.

På lång sikt rekommenderas en rörelse mot scenario 4, vilket möjliggör ett mer sammanhållet system där Region Gotland och näringslivet tillsammans utvecklar en långsiktigt hållbar arbetsmarknadsstruktur med ökad verkningsgrad, träffsäkerhet och flexibilitet. Denna modell svarar också mot de krav som följer av strukturella arbetsmarknadsutmaningar såsom långtidsarbetslöshet, ungdomsarbetslöshet, utbildningsdiskrepanser och segregationsmönster.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Föreslagna genomförandeformer bedöms vara förenliga med gällande lagstiftning. IOP förutsätter ömsesidighet och att konkurrens saknas. Ett bolag kräver anpassning till kommunalrätt och upphandlingsregler.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att scenario 2 kan genomföras med förstärkt metodresurs. Scenario 4 kräver initial investering men har långsiktig potential till ökad samhällsekonomisk utväxling och minskad belastning på försörjningssystemen

3. Barnperspektiv

Insatser som Jobbvägen Södra har indirekta men positiva effekter på barns livsvillkor genom minskad social exkludering, förbättrad föräldraförankring i arbetslivet och minskat biståndsberoende.

4. Jämställdhetsperspektiv

Anpassade insatser som möter individers specifika etableringshinder bidrar till en mer jämställd arbetsmarknad.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Genom en formalisering av Jobbvägen Södra vid fler orter (Hemse, Visby och Slite) ökar den geografiska tillgången till dessa insatser.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Jim Enström, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande föreslår att ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande med hänvisning till möjlighet att ytterligare fördjupa sig i frågan.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Rapport: En hållbar och inkluderande arbetsmarknad för alla
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-20

RS AU § 190 Kvartalsrapportering- Jämställdhetsintegrering

Ärendenummer: RS 2024/389

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen har fått i uppdrag att, för regionstyrelsen, under varje kvartal 2024 redovisa det aktuella läget i samtliga förvaltningar i förhållande till de framtagna aktivitetsplanerna vad gäller jämställdhetsintegrering. Det innebär att samtliga förvaltningar nu har arbetat med sin respektive process under ett år och detta är därmed den sista återslagrapporteringen på aktuellt uppdrag.

Samtliga förvaltningar har arbetat med ett utvalt centralt utvecklingsområde vilket innebär att ett område är specifikt kartlagt och analyserat utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Arbetet är också ett sätt att utpröva en metod som framåt kan användas i större skala.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att metodiken med att arbeta i process med att jämställdhetsintegrera ett specifikt område med metoden 4 R, ger en långsiktighet och kontinuitet utifrån befintligt rapporteringssystem med CEMR (EU-deklaration Jämställdhet mellan kvinnor och män). Processarbetet ger förvaltningarna en metodkännedom som i kommande utvecklingsprocesser kan antas ge bestående förändringar utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Det systematiska arbetet med att följa upp, bedöma och konkretisera arbetet ger underlag för att välja de insatser som bör planeras för kommande verksamhetsperiod. Systematiken i arbetet med att följa upp och planera kommande utvecklingsarbete är därför vår årliga handlingsplan i arbetet med EU-deklarationen Jämställdhet mellan kvinnor och män (CEMR).

En slutredovisning utifrån 2024 års arbete redovisades för regionstyrelsen 2025-04-22. Regionstyrelsen beslutade då att återremittera ärendet (RS §189) med motiveringen att regionstyrelseförvaltningen ska beskriva hur förvaltningen har arbetat med jämställdhetsintegrering utifrån den beslutade metodiken (4R-metoden). Regionstyrelseförvaltningen har under 2024 genomfört flera jämställdhetsintegrerade insatser men har först under 2025 påbörjat arbetet med att följa metodiken enligt 4R-metoden. Tjänsteskrivelsen innehåller därför en beskrivning av det jämställdhetsintegreringsarbete som har genomförts, men också hur arbetet för 2025 planeras.

Bedömning

I Sverige är jämställdhetsintegrering den huvudsakliga strategin för att uppnå det jämställdhetspolitiska målet att kvinnor och män ska ha samma makt och möjlighet att påverka samhället och sina egna liv. Jämställdhetsintegrering innebär att ett jämställdhetsperspektiv ska finnas med i alla beslut, på alla nivåer och i alla steg av processen, vilket innebär att jämställdhetsperspektivet måste finnas med i det dagliga arbetet. Det dagliga arbetet innebär där beslut genomförs, eller en fördelning av resurser, eller där normer efterlevs. Jämställdhetsintegrering innebär (om)organisering, förbättring, utveckling och utvärdering av verksamheter (och dess styrning).

Ett exempel på praktiskt jämställdhetsintegrerande arbete är när ett avgränsat utvalt utvecklingsområde som har central betydelse för förvaltningen kartläggs och analyseras utifrån ett jämställdhetsperspektiv – vilket innebär att arbetet påverkar övrig verksamhet.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att metodiken är tillämpbar i verksamheter och processer och antas ge bestående förändringar. Att arbetet blir ett samlande arbete gällande jämställdhetsintegrering.

Arbetet som pågår är ett målmedvetet långsiktigt arbete och förvaltningarna bedöms göra förflyttningar utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Metodiken med 4R-metoden har valts utifrån att vara en tankebana som möjliggör för verksamheter att göra en avgränsad utvecklingsprocess, för att kunna ge möjligheter för förändringar. Det ger trygghet och möjlighet för att kunna fortsätta arbetet med nya utvecklingsområden.

Samtliga förvaltningar har arbetat med sina respektive utvecklingsprocesser inom ledningsgrupperna och i vissa förvaltningar deltar jämställdhetsstrategen regelbundet. Mötena är framåtsyftande, resonerande och analytiska och arbetet bedöms därför ge en högre medvetenhet och tydligt fokus på jämställdhet. Förvaltningarna har ett aktivt processarbete. Arbetet har också inneburit utmaningar, vilka främst syns i skillnader i att förvalta uppdrag inom förvaltningarnas respektive verksamhetsplaneringar. Förvaltningarna har därför arbetat olika och kommit olika långt. Oliketerna är synliga, men genom att jämställdhetsintegrerande utvecklingsprocesser finns i befintlig struktur bedöms utvecklingsprocesserna nå större framgång genom att systemet är mer robust och stabilt.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer därför att arbetet med jämställdhetsintegrering kan och bör fortsätta följas upp inom ramen för befintlig uppföljningsprocess där respektive förvaltningsledning rapporterar arbetet utifrån CEMR EU-Deklaration för jämställdhet mellan kvinnor och män. Där finns numera ett ännu tydligare utrymme att presentera respektive års kartläggning och analys – vilket ger ett förbättringsarbete för kommande

verksamhetsplanering. Det ger kontinuitet inom befintliga processer, samt en plan för arbetet inom varje förvaltning.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-23

RS AU § 191 Möte CPMR Political Bureau på Gotland 2026

Ärendenummer: RS 2025/1232

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regiondirektören får i uppdrag att bekräfta Region Gotlands avsikt att vara värd för CPMR Political Bureau juni 2026.
- Kostnaderna för konferensen belastar politikens ansvar inom regionstyrelsens budget.

Sammanfattning

Region Gotland har fått frågan om vi vill vara värd för CPMR Political Bureaus sammanträde i juni 2026. Det som motiverar värdskapet är förväntade mervärden i form av stärkt riktning för strategisk opinionsbildning och stärkta relationer med andra medlemmar i CPMR. Region Gotland är ordförande för CPMR under perioden 2024-2026.

Bedömning

Det finns flera faktorer som motiverar att Region Gotland under 2026 står värd för ett möte i CPMR Political Bureau. Mötet äger rum under det andra året som regionrådet Filip Reinhag är ordförande i CPMR. Styrelsemötet är ett tillfälle att sätta riktningen för och att redovisa resultat av CPMR:s opinionsbildande arbete mot EU:s institutioner. Utöver styrelsemedlemmarna, så deltar även representanter från EU-kommissionen och EU-parlamentet.

Region Gotland får därtill ett tillfälle att dela Gotlands erfarenheter på Gotland med deltagarna, diskutera den regionala nivåns roll och möjligheter i ett europeiskt sammanhang med andra perifera och maritima regioner och med EU:s institutioner. Det är även ett tillfälle att involvera gotländska aktörer i mötet och visa upp resultat av Region Gotland engagemang i CPMR för en bredare målgrupp.

Tidsmässigt kommer årsmötet äga rum i juni 2026. Förslaget till datum är den 3-4 juni 2026. Men datum bestäms med CPMR-sekretariatet.

Utifrån vad förvaltningen känner till idag, beräknas totalbeloppet för värdskapet uppgå till 700 000 kr, exklusive moms och exklusive egen arbetstid. Evenemanget godkänns, och kostnaderna för konferensen belastar politikens ansvar inom regionstyrelsens budget.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Roland Engkvist, EU strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Johan Malmros (C) avstår från att delta i beslutet avseende Region Gotlands avsikt att vara värd för CPMR Political Bureau juni 2026.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga Logistics Note for CPMR PB organisation
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-13

RS AU § 192 Viljeriktning för rollen som regional utvecklingsaktör

Ärendenummer: RS 2024/2460

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Kartläggningen av Region Gotlands arbete med regional strategisk planering tas emot.
- Regionstyrelsen ställer sig bakom att de fyra viljeriktningarna som presenteras i kartläggningen ligger till grund för fortsatt utvecklingsarbete med regional strategisk planering.

Sammanfattning

Region Gotland har genomfört en kartläggning inom projektet ”Strategisk planering i det regionala utvecklingsarbetet - förberedande steg” med extern finansiering från Tillväxtverket. Projektet är en del av ett regeringsuppdrag till Tillväxtverket, Boverket, Trafikverket och flera myndigheter tillsammans med länsstyrelserna att erbjuda regionerna stöd om strategisk planering genom bland annat ökad kunskap och utvecklad samverkan i det regionala utvecklingsarbetet.

Kartläggningen pekar på behovet av att stärka regionens roll som kunskapsaktör, testa nya former för samverkan med myndigheter, utveckla arbetet med externfinansiering och tydliggöra samordningsforum inom sakfrågor. Regionstyrelsen föreslås besluta att godkänna kartläggningen och ställa sig bakom de fyra föreslagna viljeriktningarna.

Under juni månad kommer Tillväxtverket att öppna en utlysning för steg 2 i arbetet med regional strategisk planering. Där finns det möjlighet för Region Gotland att söka utvecklingsmedel för fortsatt arbete. Implementeringen av nya strukturer i egen organisation kräver dock resurser för att fortsatt bära och utveckla rollen som regionalt utvecklingsansvarig aktör vilket behöver beaktas i budgetarbetet framgent likväl som i samband organisationsförändringar.

Bedömning

Att ärendet lyfts till regionstyrelsen syftar till att skapa förankring för nästa steg i arbetet och ge förvaltningen politiskt stöd att vidareutveckla arbetet enligt de viljeriktningar som nu är framtagna.

Förvaltningen konstaterar att de två första viljeinriktningarna (*stärk rollen som kunskapsaktör* och *testa och utveckla nya samverkansprocesser med statliga myndigheter*) är av intresse för fler regioner i Sverige och förvaltningen ser en förhoppning om att fortsatt steg i regeringsuppdraget kan stödja en utveckling av de viljeinriktningarna.

De två sista viljeriktningarna (*arbeta med externfinansiering utifrån ny logik och renodla och tydliggör bland existerande samordningsforum*) visar på behov av utveckling inom Region Gotland för hur vi vill ta oss rollen som ansvarig regional utvecklingsansvarig aktör. Den positiv förflyttning mot de viljeriktningarna tydliggör vår roll och är positiv för arbetet mot målen i Vårt Gotland 2040. Även för dessa viljeriktningar finns säkerligen fler regioner som kan dela erfarenheter och ny kunskap med varandra för att förbättra sig inom regional strategisk planering.

Under juni månad kommer Tillväxtverket att öppna en utlysning för steg 2 i arbetet med regional strategisk planering. Där finns det möjlighet för Region Gotland att söka utvecklingsmedel för fortsatt arbete. Implementeringen av nya strukturer i egen organisation kräver dock resurser för att fortsatt bära och utveckla rollen som regionalt utvecklingsansvarig aktör vilket behöver beaktas i budgetarbetet framgent likväl som i samband organisationsförändringar. Steg 2 kommer tydliggöra vilka resurser som krävs för att implementera eventuellt nya strukturer.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Anna Wejde, processledare, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Kartläggning regional strategisk planering 2025-04-30
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-20

RS AU § 193 Expropriation av fastigheten Vall Hardings 1:7 .

Ärendenummer: RS 2019/1163

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Tekniska nämnden ges i uppdrag att genomföra en expropriation av fastigheten Vall Hardings 1:7.

Sammanfattning

Södervägs brädgård är en nu nedlagd såg- och impregneringsverksamhet i Vall. Efter verksamhetens konkurs är fastigheten herrelös och står sedan 2017 utan lagfaren ägare. Provtagningar visar att impregneringsverksamheten har gett upphov till omfattande kreosotföroreningar i jord, berg och grundvatten inom och utom fastighetens gränser.

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har tillskrivit Region Gotland med önskan om att regionen ansöker om expropriationstillstånd enligt expropriationslagen för att därefter möjliggöra genomförde av sanering av fastigheten med bidrag från staten.

Regionstyrelsen remitterade 2024-12-12 ärendet till tekniska nämnden och miljö- och byggnämnden för att inhämta nämndernas inställning och förslag till fortsatt hantering av ärendet.

En samberedning har skett varvid samhällsbyggnadsförvaltningens mark- och exploateringsavdelning och miljö- och livsmedelsavdelning har tagit fram ett gemensamt tjänsteytrande. Tekniska nämnden och miljö- och byggnämnden har därefter behandlat ärendet och ingivit yttranden när det gäller:

- Expropriationsfrågan – juridiska aspekter, risker, fördelar, genomförande,
- Markanvändning efter sanering – plan, bygglov, försäljning,
- Fastigheten – förvaltning, VA,
- Resursbehov – personella, ekonomiska, kompetens,
- Genomförande – vilken funktion/nämnd bör ansvara för handläggning inklusive expropriation.

En expropriation kommer att medföra vissa ekonomiska åtaganden och risker för kostnader för Region Gotland. Det sammanlagda behovet av medel, inklusive personalresurs, för genomförande av expropriationen bedöms vara cirka 300 000 kronor. Kostnad för förvaltning av fastigheten bedöms inte vara omfattande. Det finns osäkerheter kring behovet av rivning av byggnader, där kostnaderna totalt bedömts kunna uppgå till cirka 900 000 kronor i 2023 års värde. En rivning av byggnader skulle dock sannolikt öka värdet av den

sanerade fastigheten. Remissinstanserna har i sina yttranden gjort bedömningen att Region Gotlands kostnader sammanlagt blir måttliga i förhållande till den stora miljönytta som kan åstadkommas. I tillägg till de kostnader som remissinstanserna tar upp, kommer det sannolikt att uppstå kostnader för den gode man som domstolen kan begära att överförmyndarnämnden utser för att representera motparten i processen. En grov uppskattning är 100 000 kr, en kostnad som kommer att belasta Region Gotland.

Utifrån tekniska nämndens och miljö- och byggnämndens yttranden gör regionstyrelseförvaltningen bedömningen att det finns bärande argument för att gå vidare med en process där Region Gotland via expropriation förvärvar den aktuella fastigheten. Den pågående processen där SGU under ett antal år utrett och analyserat föroreningens omfattning och planerat för en kommande saneringsfas, skulle sannolikt stanna av om situationen utan fastighetsägare inte löses i någorlunda närtid. Dessutom skulle ett passivt förhållningssätt medföra att den pågående spridningen av föroreningar i mark och grundvatten skulle tillåtas fortsätta, något som skulle vara negativt ur flera perspektiv.

När det gäller ärendets hemvist kan det konstateras att frågor rörande förvärv och förvaltning av fastigheter ligger inom tekniska nämndens ansvarsområde. Det finns här dock speciella omständigheter, såsom ett kraftigt förorenat mark- och grundvattenområde och en potentiell process kring expropriationstillstånd, som medför att ärendet inte kan betraktas som ren verkställighet, och därför anser regionstyrelseförvaltningen att det är befogat att lyfta ärendet till regionfullmäktige.

Regionstyrelseförvaltningen har inget att invända mot miljö- och byggnämndens och tekniska nämndens yttranden. Förvaltningen föreslår att regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige att uppdra till tekniska nämnden att hantera ärendet i huvudsak i enlighet med tekniska nämndens yttrande i beslut 2025-03-26, TN § 53. När det gäller eventuella behov av ekonomiska medel för ett genomförande av exploateringsprocess och andra nödvändiga åtgärder föreslår regionstyrelseförvaltningen att detta får hanteras separat.

Bedömning

Utifrån tekniska nämndens och miljö- och byggnämndens gemensamma yttrande gör regionstyrelseförvaltningen bedömningen att det finns bärande argument för att gå vidare med en process där Region Gotland via expropriation förvärvar den aktuella fastigheten. Den pågående processen där SGU under ett antal år utrett och analyserat föroreningens omfattning och planerat för en kommande saneringsfas, skulle sannolikt omintetgöras om situationen utan fastighetsägare inte löses i någorlunda närtid. Dessutom skulle ett passivt förhållningssätt medföra att den pågående spridningen av föroreningar i mark och grundvatten skulle tillåtas fortsätta, något som skulle vara negativt ur flera perspektiv.

En expropriation kommer att medföra vissa ekonomiska åtaganden och risker för kostnader för Region Gotland. Remissinstanserna bedömer det sammanlagda behovet av medel, inklusive personalresurs, för genomförande av expropriationen till cirka 300 000 kr. Kostnad för förvaltning av fastigheten bedöms inte vara omfattande. Dessutom finns osäkerheter kring behovet av rivning av byggnader, där kostnaderna totalt bedömts kunna uppgå till cirka 900 000 kr i 2023 års värde. En rivning av byggnader skulle dock sannolikt öka värdet av den sanerade fastigheten. Remissinstanserna har i sina yttranden gjort bedömningen att Region Gotlands kostnader sammanlagt blir måttliga i förhållande till den stora miljönytta som kan åstadkommas. I tillägg till de kostnader som remissinstanserna tar upp, kommer det sannolikt att uppstå kostnader för den gode man som domstolen kan begära att överförmyndarnämnden utser för att representera motparten i processen. En grov uppskattning är 100 000 kr, en kostnad som kommer att belasta Region Gotland.

När det gäller ärendets hemvist kan det konstateras att frågor rörande förvärv och förvaltning av fastigheter ligger inom tekniska nämndens ansvarsområde. Det finns här dock speciella omständigheter, såsom ett kraftigt förorenat mark- och grundvattenområde och föreslagen ansökan om expropriationstillstånd, som medför att ärendet inte kan betraktas som ren verkställighet, och därför anser regionstyrelseförvaltningen att det är befogat att lyfta ärendet till regionfullmäktige.

Regionstyrelseförvaltningen har inget att invända mot miljö- och byggnämndens och tekniska nämndens yttranden. Förvaltningen föreslår att regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige att uppdra till tekniska nämnden att hantera ärendet i huvudsak i enlighet med tekniska nämndens redogörelse i beslut 2025-03-26, TN § 53. När det gäller eventuella behov av ekonomiska medel för ett genomförande av exploateringsprocess och andra nödvändiga åtgärder föreslår regionstyrelseförvaltningen att detta får hanteras separat.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Expropriation hanteras i en tvådelad process där expropriationstillstånd först söks hos regeringen som kan överlämna ärendet till länsstyrelsen för beslut, och sedan görs en ansökan om stämning och fullbordande av expropriationen hos mark- och miljödomstolen.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att det finns ekonomiska konsekvenser och risker med ett förvärv av den förorenade fastigheten, men att dessa är måttliga jämfört med den stora miljönytta som kan åstadkommas. (Expropriationslag 1972:719).

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ett förvärv av marken kan bidra till att skapa mark för industriändamål i ett läge utanför Visby.

6. Klimat och miljöperspektivmark

Den konstaterade föroreningen innebär i nuläget en risk för människors hälsa och för miljön. Det är av stor vikt att en sanering kan komma till stånd och Region Gotlands förvärv av marken synes här vara en förutsättning för att detta ska kunna ske. En genomförd sanering kommer att medföra stor miljönytta och ökar bland annat möjligheten att uppnå god status i aktuell grundvattenförekomst.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Anders Lindholm, planeringsstrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remissyttrande tekniska nämnden, 2025-03-26

Remissyttrande miljö- och byggnämnden, 2025-03-28

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse MBN, 2025-02-19

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse TN, 2025-03-06

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse, 2025-05-19

RS AU § 194

Upprättande av nytt planprogram för Östercentrum, Öst om Östercentrum, Österport gravar samt Gutavallens parkering

Ärendenummer: RS 2025/102

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regiondirektören får i uppdrag att ta fram ett planprogram för Östercentrum, Öst om Östercentrum, Österport gravar, samt Gutavallens parkering, i enlighet med miljö- och byggnämndens förslag till avgränsning och utformning.
- Miljö- och byggnämndens begäran om tilläggsanslag på 350 000 kronor för år 2025 avseende nytt planprogram för Östercentrum, Öst om Östercentrum, Österport gravar samt Gutavallens parkering avslås.

Sammanfattning

Miljö- och byggnämnden har i beslut 2024-12-17, § 229 beslutat att:

1. Föreslå regionstyrelsen att ge miljö- och byggnämnden i uppdrag att ta fram ett planprogram för Östercentrum, Öst om Östercentrum, Österport gravar, samt Gutavallens parkering.
2. Föreslå att regionstyrelsen och därefter regionfullmäktige beviljar miljö- och byggnämnden ramtillskott på 350 000 kronor för år 2025 avseende nytt planprogram för Östercentrum, Öst om Östercentrum, Österport gravar samt Gutavallens parkering.

Miljö- och byggnämnden tar i sitt beslut upp ett antal argument för varför ett framtagande av ett nytt planprogram för området är motiverat. Nämnden menar att Östercentrum och området kring Gutavallen utgör en strategisk knutpunkt i Visby stadskärna och att det nya badhuset kommer att skapa en ny publik nod, vilket ställer krav på att förbättra den omgivande stadsmiljön. Även om området har stor utvecklingspotential, så saknas en detaljerad och samordnad stadsbyggnadsvision, vilket försvårar fortsatt utveckling.

Miljö- och byggnämnden anser att uppdraget att ta fram planprogrammet bör avgränsas till områden mellan Jägargatan och Peder Hardings väg, med fokus på Östercentrum och området kring Gutavallen. Utpekade områden innefattar utvecklingsområden (V9, V18, V23 samt V33) som pekas ut i den nyligen antagna översiktsplanen, men även mark som inte specifikt utpekats som utvecklingsområden föreslås ingå i planprogrammet. Det nuvarande planprogrammet från 2013 föreslås fortsätta gälla tills det nya programmet godkänns, vilket därefter ersätter det gamla.

Miljö- och byggnämnden gör bedömningen att en väl genomarbetad stadsbyggnadsvision är nödvändig för att ge en positiv bild av möjligheterna i

området och samtidigt konkretisera och hantera de målkonflikter som finns, såsom exploatering kontra kulturmiljö och parkeringsmöjligheter kontra vistelsezoner. Genom att omfatta ett något större område kan planeringsintentioner och ram för byggrätter samt kommunala åtaganden avseende allmän mark, gator och parkering klargöras.

Regionstyrelseförvaltningen konstaterar att miljö- och byggnämnden väljer att vända sig till regionstyrelsen av skälet att det föreslagna planprogrammet kan betraktas som ett ”Program av principiell beskaffenhet eller av större vikt” och som sådant ska såväl uppdrag som godkännande ske av regionstyrelsen (MBN reglemente 2024-12-17 § 5, tabell 3).

Regionstyrelseförvaltningen har inget att erinra mot miljö- och byggnämndens beslut i första punkten som avser förslag till upprättande av ett planprogram för det aktuella området. När det gäller nämndens andra beslutspunkt rörande förslaget att hos regionfullmäktige äska om ett ramtillskott på 350 000 kronor för år 2025, föreslår regionstyrelseförvaltningen att regionstyrelsen inte tillstyrker detta. Regionstyrelseförvaltningen har förstått att de externa konsultutredningar som tilläggsanslaget ska finansiera, inte kommer att hinnas med att genomföras under innevarande år, varför ett tilläggsanslag inte är aktuellt för 2025. Regionstyrelseförvaltningen utgår från att miljö- och byggnämnden vid behov återkommer kring finansieringsfrågan i budgetprocessen för 2026.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen är positiv till miljö- och byggnämndens förslag avseende förslag till upprättande av ett planprogram för det aktuella området. Förslaget ligger i linje med den nyligen antagna översiktsplanen och har ett antal pågående utvecklingsprojekt inom det utpekade området. Det finns goda argument för att skapa en genomarbetad stadsbyggnadsvision för att bland annat hantera målkonflikter kring exploatering, kulturmiljö, parkering och vistelsezoner. Förvaltningen föreslår därför att regionstyrelsen beslutar att ge regiondirektören i uppdrag att ta fram ett planprogram för Östercentrum, Öst om Östercentrum, Österport gravar, samt Gutavallens parkering.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att ett tilläggsanslag för 2025 inte beviljas. Samhällsbyggnadsförvaltningen har i dialogmöten framfört att de externa konsultutredningar som ramtillskottet ska finansiera, knappast hinns med under innevarande år och därmed faller behovet av ramtillskott för 2025. Regionstyrelsen föreslås därför avstyrka denna begäran. Därmed behöver ärendet ej heller skickas vidare till regionfullmäktige.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Anders Lindholm, planeringsstrateg, regionstyrelseförvaltningen och Christian Hegardt, projektledare, samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Miljö- och byggnämndens reglemente antaget 2024-12-16

Miljö- och byggnämnden 2024-12-17, § 229

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-19

RS AU § 195

Avgränsningssamråd. SMA Svenska Mineral AB:s ansökan om nytt brytningstillstånd på fastigheten Bunge Stucks 1:368

Ärendenummer: RS 2025/1022

Arbetsutskottets beslut

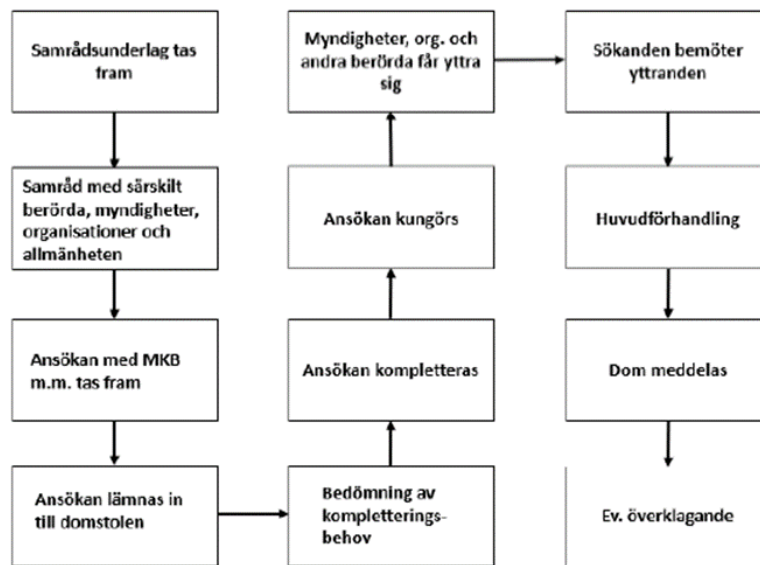
- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Sammanfattning

SMA Mineral AB utreder förutsättningarna för brytning av kalksten inom fastigheten Bunge Stucks 1:368. Inför en kommande tillståndsansökan genomför bolaget för närvarande ett avgränsningssamråd för att inhämta information och synpunkter om den planerade verksamhetens lokalisering, utformning, omfattning och miljöeffekter, samt innehåll i kommande miljökonsekvensbeskrivning. Syftet med avgränsningssamrådet är att miljökonsekvensbeskrivningen ska få lämplig omfattning och detaljeringsgrad.

Region Gotland har tillsammans med länsstyrelsen deltagit vid det myndighetssamråd som bolaget bjudit in till den 29 april, mötet bestod av ett fysiskt möte i Visby samt ett fältbesök på platsen för den planerade kalktåkten. Inför samrådet hade tjänstepersoner från regionstyrelseförvaltningen, teknikförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen tillsammans förberett muntliga synpunkter och frågeställningar rörande det underlag som bolaget skickat ut i förväg.

Det verksamhetsområde som bolaget presenterar utgörs i samrådshandlingen av fyra delområden inom fastighetens Stucks 1:368. Inom delar av det föreslagna verksamhetsområdet finns en befintlig nu nedlagd kalktåkt där bolagets brytning upphörde 2015. Översiktsplan Vårt Gotland 2040 redovisar del av det föreslagna brytområdet som befintlig verksamhet (nu nedlagd) och dess närmaste omgivningar som naturområde. I översiktsplanen görs avvägningen att området Stucks, helt eller delvis, ska undantas från område av riksintresse fyndigheter av ämnen eller material, med hänvisning till förekomsten av Natura2000-område. Som riksintressemyndighet är Sveriges Geologiska undersökning, SGU, ansvarig för att peka ut riksintressen för värdefulla ämnen eller material. Under översiktsplanens granskningsperiod (mars-maj 2024) bemötte ej SGU Region Gotlands ställningstagande gällande området Stucks. Detta innebär att de befintliga riksintresseområdena och dess värdebeskrivningar utgör grund för kommande prövning.

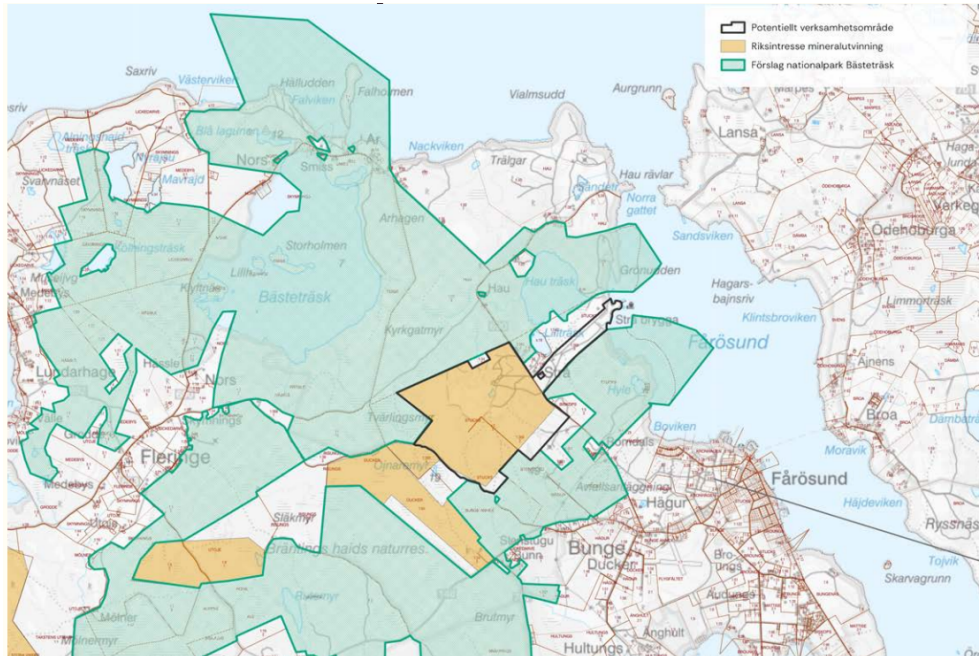
Figur 1. Processbild tillståndsärenden enligt Miljöbalken.

Bolaget anger att den planerade verksamheten kommer att medföra borrhning, sprängningsarbeten, schaktning, krossning, siktning och uppläggning, samt bortledning av nederbörd och inträngande grundvatten. Kalkstenen planeras i huvudsak transporteras till bolagets egen hamn i Strå. Olika transportalternativ kommer att utredas, såsom lastbil och transportband, både inom täkten, till hamnen och annan plats. Ansökan planeras omfatta brytning under cirka 30 år. Den planerade brytningsvolymen är maximalt två miljoner ton per år, med en total brytningsvolym om 45 miljoner ton. Bolaget överväger även att initialt ansöka om brytning av ett mindre område under en kortare tid. Bolaget har tidigare, år 2007, lämnat in en ansökan om fortsatt kalkbrytning i Stucks kalkbrott. Den ansökan fick avslag med hänvisning till påverkan på närliggande Natura 2000-område.

Bolaget anger att den planerade verksamheten kommer att medföra buller, damning, markvibrationer och luftstötar. Verksamheten kan även komma att medföra en förändring av landskapsbilden och påverka möjligheterna till rekreation och friluftsliv. Kringliggande landskap inhyser ett flertal riksintressen och skyddade områden, bland annat ligger hela det föreslagna verksamhetsområdet inom riksintresse för rörligt friluftsliv och omfattas till stor del av Natura 2000-området Bästeträsk. En stor del av området omfattas dessutom av vattenskyddsområde. I absolut närhet till det föreslagna verksamhetsområdet pågår för närvarande inrättandet av Bästeträsk nationalpark, där förslag på föreskrifter och skötselplan nu är färdiga och sänts ut på remiss.

Bolaget redovisar i samrådsunderlaget huvudinriktningen för det fortsatta arbetet. Handlingen tar upp den planerade verksamhetens förutsättningar

utifrån olika miljöaspekter samt redovisar en preliminär miljöbedömning över vilka miljöeffekter som kan förväntas och vilka undersökningar och utredningar som planeras som en del i upprättandet av en miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

Figur 2. Karta med riksintresse material samt föreslagen yta för nationalpark

När det gäller tidplan anger bolaget att 2025–2026 genomförs de fördjupade utredningar som kommer att ligga till grund för utformning av den planerade täktverksamheten och för MKB:n som kommer att tas fram till ansökan. Planen är att bolaget ska lämna in ansökan om miljötillstånd för planerad täktverksamhet och vattenverksamhet under sista kvartalet 2026. En ansökan avseende en mindre brytvolyms och för en kortare tid kan komma att lämnas in tidigare.

Bedömning

Syftet med avgränsningssamrådet är att miljökonsekvensbeskrivningen ska få lämplig omfattning och detaljeringsgrad. Regionstyrelseförvaltningen har tillsammans med tjänstepersoner inom teknikförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen deltagit i det av bolaget genomförda samrådet och samverkar nu om att komplettera de muntliga synpunkter som lämnades vid samrådet och som dokumenterats i de av bolaget sammanställda mötesanteckningarna. Arbetsgruppens ambition är att till bolaget skriftligen komplettera muntligen lämnade synpunkter under maj månad.

Regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att ärendet kan komma att återkomma till regionstyrelsen när bolaget har genomfört nödvändiga utredningar och undersökningar inför framtagandet av en tillståndsansökan.

Enligt bolaget kan detta som tidigast komma att bli aktuellt sista kvartalet 2026.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Anders Lindholm, planeringsstrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande föreslår att ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande med hänvisning till att ärendet behöver kompletteras med ytterligare underlag.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Samrådsunderlag SMA Bunge Stucks, daterad 2025-04-02

Mötesanteckningar samråd SMA, daterad 2025-04-29

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-16

RS AU § 196

Uppdrag. Omlandsutveckling och åtgärder med anledning av bildandet av Bästräsk nationalpark

Ärendenummer: RS 2025/404

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regiondirektören får i uppdrag att, i samverkan med relevanta aktörer, genomföra en seminarierie kring omlandsutveckling med koppling till nationalparken Bästräsk. Seminarieriens innehåll utgår från besöksnäringstrategin, platsvarumärket Gotland och utvecklade samverkansformer för landsbygdsutveckling.

Sammanfattning

Regionstyrelsen har i tidigare beslut 2023-11-22, § 369 (RS 2022/360) gett regiondirektören i uppdrag att arrangera möten för att sprida kunskap, inspiration och samverkan kring omlandsutveckling i anslutning till den kommande nationalparken vid Bästräsk. Regionstyrelseförvaltningen föreslår att detta genomförs i form av en seminarierie med öppna och tematiska möten – så kallade "skaparverkstäder" – som skapar utrymme för kunskapsutbyte, gemensam idégenerering och nätverkande mellan boende, företag och andra utvecklingsaktörer.

Teman för seminarierna grundar sig i förstudie Omlandsprojekt (RS 2022/360), regional besöksnäringstrategi för Gotland mot 2030, platsvarumärket Gotland och ambitionen att utveckla långsiktiga samverkansformer för landsbygdsutveckling. De berör exempelvis nationalparkens värden, tillgänglighet och hållbar infrastruktur, regenerativ turism, ö-lägets utmaningar och möjligheter, platsens identitet och attraktionskraft, samt hur man utvecklar samsyn mellan boende och besökare.

Seminariernas teman är valda för att stödja besöksnäringstrategins fem strategiska riktningar – att utvecklingen ska präglas av platsutveckling före destinationsutveckling, ta sin utgångspunkt i Gotlands styrkor, genomsyras av ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet, främja innovation och kunskapsdelning, samt bygga på stärkt samverkan mellan aktörer. Seminarierien syftar också till att konkretisera Gotlands platsvarumärke med dess fem kärnvärden: livskraft, närhet, kreativitet, magiskt och omställning.

Seminarierien samplaneras med bildandet av nationalparken och planeras starta i samband med att propositionen om bildandet lämnas till riksdagen. Vid behov kan serien fortsätta även efter parkens öppnande för att säkerställa att insatsen sker i rätt tid för aktörerna.

Förvaltningens bedömning är att detta är en ändamålsenlig och strategiskt viktig insats för att främja hållbar utveckling i och omkring nationalparken Bästeträsk.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att en seminarieserie där teori, praktik och gemensamt idéskapande kan bidra till en omlandsutveckling på det sätt som den regionala besöksnäringstrategin förespråkar. Vidare har de en koppling till utveckling av platsvarumärket Gotland. Under seminarieserien tas hänsyn till hur samverkansformerna för landsbygdsutveckling utvecklas.

Det är avgörande att seminarieserien ligger rätt i tid för intresserade aktörer. Därför bör seminarieserien genomföras när det finns beslut om nationalparkens bildande.

Regional besöksnäringstrategi för Gotland mot 2030 har legat till grund för teman i seminarieserien som föreslås. Regionstyrelseförvaltningen anser därmed att Region Gotlands insats för omlandsutveckling kring nationalparken bidrar till besöksnäringstrategins förverkligande.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Åsa Dammström, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-20

RS AU § 197 Energiplan 2030, för ett klimatneutralt Gotland 2040

Ärendenummer: RS 2024/2495

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Sammanfattning

Ett förslag till ny energiplan 2026-2030, har utarbetats enligt Energimyndighetens vägledning och lagen (1977:439) om kommunal energiplanering. Energiplanen är avsedd att precisera övergripande energi- och klimatmål i *Vårt Gotland 2040*. Nästa steg är nu att skicka förslaget på remiss till alla Region Gotlands nämnder, alla politiska partier i fullmäktige, statliga myndigheter och berörda samverkansaktörer.

Genom energiplanen fattar regionfullmäktige beslut om hur verksamheter inom deras ansvarsområden ska arbeta med energi- och klimatomställningen. Planen beskriver också hur övergripande energi- och klimatfrågor ska hanteras i regionen. Förslaget på hur dessa ska återrapporteras följer ett tidigare beslut i regionfullmäktige.

Energiplanen följer direkt av lagen om kommunala energiplaner, men har anknytning till flera lagrum, vilket beskrivs i en bilaga i planförslaget

Energiplanen ska vidare, genom att använda befintliga verktyg inom samhällsplanering och regional utveckling:

- vara en plan för styrkeområdet "Näringslivets energiomställning" enligt Region Gotlands *Strategi för smart specialisering*,
- bidra till effektivt utnyttjande av lokala, förnybara energiresurser och säker tillgång till el,
- bidra till fossilfrihet i energi- och transportsystemen på Gotland, inklusive elektrifiering av transportsektorn,
- bidra till att nå miljömål med koppling till energianvändningen och klimatmål baserade på FN:s Parisavtal,
- bidra till god beredskap inom energiområdet, bidra till energi- och climateffektiv bebyggelseutveckling.

Tidsplan för processen i RS 2024/2495 *Energiplan 2030, för ett klimatneutralt Gotland 2040*

- Planförslag för remiss behandlas vid RSAU 6 efter att ha samberetts under 5 mars – 10 maj med berörda förvaltningar, så att de under våren har möjlighet att förbereda remissvar till respektive nämnds första möte efter sommaren.

- Förutsatt att regionstyrelsen godkänner planförslag för remiss vid RS 6, görs remissutskick kring 1 juli. Remisstid blir då under sommaren till och med 25 september –): HSN 17 september, MBN 15 september (AU 4 september), TN 17 september (AU 3 september), BUN 18 september (AU 27 augusti).
- Bearbetning efter remiss, 26 september - 10 oktober 2025. Bearbetat planförslag klart fredag 10 oktober, till RSAU 10, den 5 november 2025.
- Vid RS 11, den 19 november 2025 behandlas planförslaget inför RF.
- Antagande tidigast vid årets sista RF, den 10 december 2025.

Bedömningen är att planförslaget under remissen kommer att få ta emot förslag från externa aktörer, då dessa ännu inte varit kontaktade för dialog och förankringsarbete avseende energiplanen. Samverkan internt och externt mellan energiaktörer på Gotland har varit intensiv ifråga om många energifrågor under arbetet med denna plan, så just planfrågan har fått stå tillbaka.

Bedömning

Förvaltningens bedömning är att planförslaget under remissen kommer att få ta emot förslag från externa aktörer som ännu inte varit kontaktade för dialog och förankringsarbete avseende energiplanen. Samverkan internt och externt mellan energiaktörer på Gotland har varit intensiv ifråga om många energifrågor under arbetet med denna plan, så just planfrågan har fått stå tillbaka. Förslaget till beslut är att nu låta planförslaget gå ut på intern och extern remiss och ta emot remissinstansernas synpunkter. I tider med stora osäkerheter ifråga om omvärldsförutsättningar är det trots svårigheterna, av värde att ha en gemensam och beslutad handlingsplan som ger riktning och intentioner.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Helena Andersson, ekostrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande föreslår att ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande med hänvisning till att ytterligare överläggning behövs.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Planförslag Energi 2030 för remiss, daterad 2025-05-25

Förslag till remissmissiv inkl. sändlista, daterad 2025-05-23

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-23

RS AU § 198

Motion. Förbättring av Hangarvägen mellan Lummelundsväg och Broväg

Ärendenummer: RS 2024/2354

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Motionen anses besvarad.

Sammanfattning

Peter Oliveskog (SD) yrkar i en motion

- Att tekniska nämnden initierar en uppgradering av Hangarvägen med breddning, anläggning av gång- och cykelväg och installation av gatubelysning.
- Att tekniska nämnden utreder möjligheten att anlägga rondeller vid båda ändarna av Hangarvägen för att stärka kopplingen till färjeleden och minska genomfartstrafik i Visby centrum.

Hangarvägen förbinder väg 149 och 148, och fungerar som in- och utfart till Skarphällsområdet för trafikanter som färdas via väg 149. I motionen motiveras förslagen med att vägen är en viktig del i att säkerställa trafik- och transportmöjligheterna i norra Visby. Vägen är idag smal med många kurvor, omgivande vegetation och höjdskillnader som orsakar sämre sikt än vad som bör förväntas av en genomfartsväg. Vägen saknar gång- och cykelväg samt tillräcklig belysning.

Motionen har skickats på internremiss till tekniska nämnden. Tekniska nämnden beslutade 2025-04-16, § 80, att föreslå regionfullmäktige att anse motionen besvarad. Beslutet motiveras med att Hangarvägens framtida funktion, ägarskap och utformning först behöver klarläggas. Hangarvägen är idag kommunal men frågan att ta ställning till bör vara ifall Hangarvägen, i det utförande som föreslås i denna motion och enligt detaljplan, bör vara en del av Trafikverkets vägnät på Gotland. Detta kan motiveras dels med Hangarvägens funktion som ringled, dels läget utanför tätbebyggt område samt vägens funktion för sammankoppling av flyg och hamn via Visbyleden.

Väg 149, Lummelundsväg inklusive Hangarvägen, och kopplingen till 140 och 148 ligger med på Trafikverkets lista över planerade vägnätsutredningar på Gotland. Trafikverkets besked är att utredningen eventuellt kan påbörjas under innevarande år. I samband med utredningen bedöms om ett eventuellt byte av väghållarskap sker av väg i befintligt skick eller om vägen på något sätt behöver åtgärdas innan.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen delar teknikförvaltningens bedömning att förslagen i motionen är kostsamma. Innan den typen av större investeringar diskuteras bör det finnas klarhet i framtida väghållarskap. Eftersom det är en fråga som ligger på Trafikverkets bord och som ska utredas framöver delar regionstyrelseförvaltningen teknikförvaltningens uppfattning att motionen i nuläget ska anses besvarad.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Motion. Förbättring av Hangarvägen mellan Lummelundsväg och Broväg
2024-11-15

Tekniska nämnden 2025-04-16, § 80

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-28

RS AU § 199 Medborgarförslag. Gör ett synligt övergångsställe vid hamnterminalen och kryssningskajen

Ärendenummer: RS 2023/1972

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Medborgarförslaget avslås.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit 2023-10-12 där förslagsställaren föreslår att ett övergångsställe ska inrättas vid hamnterminalen (Visby hamn) samt att ytterligare ett övergångsställe ska tillskapas vid kryssningskajen. Förslagsställaren motiverar förslaget med att färjeterminalen ligger på ena sidan av vägen, medan alla bostäder är på den andra sidan av vägen. Förslagsställaren skriver att hon lämnat in detta som förslag också tidigare, och att hon då fick avslag med motiveringen att det finns ett gupp på platsen. Förslagsställaren anser att ett gupp inte innebär att man kan passera över gatan, bara att trafiken förväntas gå lite långsammare där.

Medborgarförslaget skickades på internremiss till tekniska nämnden eftersom förslaget rör en kommunal gata och då det är teknikförvaltningens park- och trafikavdelning som är projektägare till projektet om broförbindelse till kryssningskajen. Tekniska nämnden beslutade 2025-03-26, § 63, att avslå medborgarförslaget. Nämndens bedömning och motivering av beslutet baserar sig på följande grunder:

Det finns idag en upphöjd passage vid hamnterminalen som är tillräcklig för att tillgodose gångtrafikens behov. Inget övergångsställe behövs på platsen.

Det andra övergångsstället som frågeställaren efterfrågar vid kryssningskajen kommer att lösas i en annan form av den nya gångbron, som nu byggs över den del av Färjeleden som ägs av Trafikverket.

Teknikförvaltningen har genomfört en kontroll av rapporterade trafikolyckor i anslutning till passagen till hamnterminalen, som daterar tio år tillbaka i tiden, och konstaterar att det inte finns någon olycka inrapporterad för platsen under den tidsperioden.

Eftersom medborgarförslaget rör en kommunal gata respektive ett av teknikförvaltningen ägt projekt och att tekniska nämnden därmed är facknämnd bedömer regionstyrelseförvaltningen att regionstyrelsen bör följa tekniska nämndens beslut och avslå medborgarförslaget.

Bedömning

Eftersom medborgarförslaget rör en kommunal gata respektive ett av teknikförvaltningen ägt projekt och att tekniska nämnden därmed är

facknämnd bedömer regionstyrelseförvaltningen att regionstyrelsen bör följa tekniska nämndens beslut och avslå medborgarförslaget.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag daterad 2023-10-12

Tekniska nämnden 2025-03-26, § 63

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-25

RS AU § 200 Internremiss - Medborgarförslag. Kvarteret Langs väg i Visby

Ärendenummer: RS 2024/2319

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelsen beslutar att besvara miljö- och byggnämndens remiss, avseende medborgarförslag Kvarteret Langs väg i Visby, enligt nedan och föreslår miljö- och byggnämnden att förslaget avstyrks.

Sammanfattning

Regionfullmäktige beslutade den 30 september 2024 om att medborgarförslag om Kvarteret Langs väg i Visby, RS 2024/1681, överlämnas till miljö- och byggnämnden för hantering, RF § 156 2024-09-30.

Medborgarförslaget, som inkom den 20 juni 2024, avser förslag om utveckling av mark inom fastigheten Visby Djuplunda 1:1 samt del av Visby Visborg 1:9 som ägs av Region Gotland. Förslaget avser en områdesindelning med flerbostadshus i varierande höjd, parkeringsgarage, villa- och radhusområde, naturområden med parker, lekplatser med mera.

I och med att medborgarförslaget avser exploatering av kommunal mark, är det regionstyrelsen som enligt reglementet ska besluta om ett svar i ärendet. Miljö- och byggnämnden kan endast svara inom rollen som planmyndighet kring områdets planeringsförutsättningar enligt plan- och bygglagen. Beslut från regionfullmäktige om att delegera beslut gällande medborgarförslag till nämnd får enligt kommunallagen inte delegeras vidare varför ärendet inför beredning till miljö- och byggnämnden har internremitterats till regionstyrelsen.

Bedömning

Den del av fastigheten Visby Visborg 1:9 som omfattas av medborgarförslaget ingår i projektet stadsutveckling Visborg och avser projektets idrotts- och rekreationsområde samt genomförande av detaljplan 09-P-230.

Förvaltningens bedömning är att en utvecklingsinriktning för området redan är fattad av Region Gotland genom de beslut som är kopplade till projektet stadsutveckling Visborg.

Den kommunala VA-huvudmannen bedriver verksamhet inom stora delar av området inom fastigheten Visby Djuplunda 1:1 som pekats ut i medborgarförslaget. Detta tillsammans med att området är beläget inom primärt vattenskyddsområde medför att det är olämpligt för bebyggelseutveckling annat än vad som avser allmänna VA-anläggningar.

Förvaltningens sammantagna bedömning är att medborgarförslaget i alla delar avstyrks.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Regionstyrelsen ska enligt 9 § 6 punkten regionstyrelsen reglemente besluta i ärenden om exploatering.

Miljö och byggnämnden ska enligt 2 § miljö- och byggnämndens reglemente fullgöra Region Gotlands uppgifter inom plan- och bygglagen (PBL). Nämnden fullgör också de övriga uppgifter som enligt annan lag ska fullgöras av den kommunala nämnden inom plan- och byggnadsväsendet.

Beslut från regionfullmäktige om att delegera beslut gällande medborgarförslag till nämnd får enligt kommunallagen inte delegeras vidare varför ärendet hanteras genom internremiss mellan miljö- och byggnämnden och regionstyrelsen. Detta har medfört en fördröjning i hantering av ärendet varför Region Gotland inte lyckats besvara förslaget inom ett år, i enlighet med 5 kap. 35 § och 6 kap. 34 § Kommunallagen. Ärendet kan som tidigast beredas för beslut i miljö- och byggnämndens nästkommande sammanträde efter det att regionstyrelsen yttrat sig i ärendet.

2. Ekonomiskt perspektiv

Ej aktuellt.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag daterat 2024-07-01 inkl skiss

Regionfullmäktige 2024-09-30, § 156

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2025-05-19

RS AU § 201 Medborgarförslag - Sommartid? Vintertid?? Normaltid!!

Ärendenummer: RS 2025/977

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Medborgarförslaget avslås.

Sammanfattning

I ett medborgarförslag föreslås att sommartidsomställningen ska upphöra och att Sverige ska behålla svensk vintertid som svensk normaltid.

Svenska staten har genom regeringen beslutat förordningen (1979:988) om svensk normaltid och, som genomförande av EU:s sommartidsdirektiv, förordningen (2001:127) om sommartid. Region Gotland får enligt 2 kap. 2 § kommunallagen inte ha hand om sådana angelägenheter som enbart staten, en annan kommun, en annan region eller någon annan ska ha hand om.

Att besluta i frågor om normaltid eller sommartid bedöms inte vara en angelägenhet för Region Gotland. Regionstyrelseförvaltningen föreslår därför att medborgarförslaget avslås.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag 2025-04-01

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-19

RS AU § 202 Regiondirektörens information

Sammanfattning

Stefan Hollmark, regiondirektör, informerar regionstyrelsens arbetsutskott om:

- SKR:s ekonomirapport.
- Besök av polischefen på regionstyrelsens sammanträde 18 juni.
- Ny säkerhetschef, Izabelle Bengtsson.

Patric Ramberg, teknisk direktör, teknikförvaltningen och Lars-Göran Uddholm, säkerhetsdirektör, regionstyrelseförvaltningen informerar arbetsutskottet om den gällande vattensituationen.